

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня бакалавр

на тему:

**«Облік і внутрішній аудит витрат виробничо комерційної
діяльності підприємств»**

Виконав: студент 2 курсу, групи ОО-М2

Спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Стебляк Тарас Олексійович

Керівник: д.е.н., Матковський П.Є

Рецензент: к.е.н., Судук Н. В.

Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	5
1.1. Економічний зміст витрат підприємств та їх класифікація	5
1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку та аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства	23
1.3. Оцінка витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства як складової облікового процесу.....	30
Висновки до розділу 1.....	35
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	36
2.1. Організація обліку витрат виробничо-комерційної діяльності.	41
2.2. Система обліку витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства....	45
2.3. Удосконалення обліку виробничо-комерційних витрат для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації їх величини	47
Висновки до розділу 2	52
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	53
3.1. Організація і планування аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства	54
3.2. Методика аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства	58
3.3. Удосконалення методики аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства	63
Висновки до розділу 3.....	68
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Актуальність теми. В Україні в сучасних умовах побудови ринково-економічних відносин та вступу нашої держави до Європейського Союзу необхідно запроваджувати нетрадиційні системи отримання інформації про витрати та доходи, а також застосовувати нові підходи калькулювання собівартості, розрахунку фінансових результатів, методи аналізу витрат і доходів і на цій основі прийняття раціональних управлінських рішень, що відповідають цій економічній ситуації. На цьому шляху становлення ринкової економіки в Україні діяльність господарських товариств все ще здійснюється в умовах нестабільного зовнішнього середовища та мінливості внутрішньої правової сфери. У такій ситуації підприємству необхідно переглянути існуючу систему управління для забезпечення умов для збалансованої роботи та підвищення прибутковості. В основному це стосується операційної діяльності, яка становить основну частину доходів компанії. При цьому ефективність управління визначається рівнем обліково-аналітичного забезпечення системи витрат і доходів від діяльності.

Недостатня розробленість питань методологічного забезпечення процесу ефективного аналізу витрат і доходів підприємства та зумовлена цим складність, різноманітність і неоднозначність формулювань у діючих нормативно-правових актах підтверджують актуальність обраної теми дипломної роботи. Окремі питання теорії та методології обліку доходів висвітлювались у працях таких вчених, як К.В.Безверхий, Ф.Ф.Бутинець, С.Ф.Голов, В.А.Дерій, З.В.Задорожний, Г.І.Клепар, Ю.Д.Крупка, В.В.Сопко, Н.М.Ткаченко та ін. Проте облік витрат і доходів від підприємницької діяльності та їх оцінка ще недостатньо розроблені та потребують вирішення з урахуванням національних особливостей бухгалтерського обліку.

Мета та завдання дослідження. Метою дослідження є узагальнення теоретичних визначень, розробка та обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення методів обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено такі **завдання**:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення сутності поняття «Витрати» та «Доходи» як економічні категорії, характеристика їх ідентифікації як об'єктів розрахунків;
- розгляд існуючих проблем у класифікації витрат і доходів від підприємницької діяльності;
- дослідити методичні та організаційні правила обліку витрат і доходів від операційної діяльності та виявити недоліки в існуючій практиці їх бухгалтерського відображення в ТЗОВ «Уніплит»;
- вносити пропозиції щодо вдосконалення обліку витрат і доходів від господарської діяльності;
- узагальнити методичні аспекти та надати практичні рекомендації щодо проведення аудиту витрат і доходів від господарської діяльності ТЗОВ «Уніплит»;
- обґрунтувати необхідність використання аналітичних методів і процедур при проведенні аудиту операційних витрат і доходів.

Об'єктом дослідження є діюча система обліку та аудиту ТЗОВ «Уніплит».

Предметом дослідження є теоретичні основи методології та організації обліку та аудиту витрат і доходів від операційної діяльності та їх практичне застосування в ТЗОВ «Уніплит».

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічний зміст витрат підприємств та їх класифікація

В умовах переходу України до ринкової економіки, що характеризується високою динамікою, реформуванням, удосконаленням систем, покращенням соціально-економічного розвитку, визначення понять «доходи» та «витрати», які є обов'язковою умовою діяльності кожного підприємства стають все більш актуальними.

Облік витрат і доходів від операційної діяльності є підсистемою інформаційної системи компанії, яка відіграє основну роль у зборі, обробці та наданні інформації для забезпечення всіх інших функцій корпоративного управління – адміністрування, маркетингу, аналізу, контролю. Тобто це інформаційна система про стан, характер і результати господарської діяльності, яка відображає господарські операції операційної діяльності та узагальнює їх в єдиному грошовому вимірнику.

У бухгалтерському обліку інформація про доходи і витрати є надзвичайно цінною, тому виникає необхідність постійно вдосконалювати техніку, методологію та організацію бухгалтерського обліку як основного джерела інформації про доходи і витрати підприємства та формування фінансових результатів.

Термін «дохід» - це надходження багатства в результаті певного виду діяльності. Фінансовий стан будь-якого господарюючого суб'єкта характеризується тим, як інвестуються його кошти і з яких джерел вони формуються. Дохід підприємства позиціонується як одна з основних узагальнюючих категорій фінансово-господарської діяльності підприємства.

Відповідно до законодавства України всі суб'єкти ринку здійснюють свою діяльність з метою отримання доходу (прибутку).

Отримання доходу є підтвердженням того, що продукція компанії знайшла своїх споживачів і відповідає вимогам ринкового попиту та іншим технічним характеристикам і властивостям. Отримання підприємством доходу свідчить про його економічну спроможність, якщо сума отриманого доходу перевищує понесені витрати.

Багато економістів звертали увагу на визначення поняття «дохід», зокрема його сутність з різних точок зору представлена в таблиці. 1.1.

Таблиця 1.1

Визначення поняття доходу деякими вченими

Автор (джерело)	Сутність поняття «дохід підприємства»
О. В. Аристов	Прибуток є основним спонукальним мотивом здійснення будь-якої підприємницької діяльності, оскільки забезпечує зростання добробуту її власників через дохід на вкладений капітал
Дж. Хікс	Дохід – складна і багатозначна економічна категорія, яка об'єднує цілу систему показників
А. Сміт	Заробітна плата, прибуток і земельна рента є трьома первісними джерелами будь-якого доходу, так само як і будь-якої мінової вартості. Усякий інший дохід в остаточному підсумку одержують з одного або іншого із цих джерел
Н. М. Шмиголь	Дохід підприємства – це збільшення економічних вигід внаслідок надходження активів і /або погашення зобов'язань, що приводить до зростання капіталу організації, за винятком внесків учасників (власників майна), та отримане внаслідок використання в господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів та конкурентних переваг в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику
В. І. Блонська	Дохід підприємства – це надходження, одержані внаслідок його господарської діяльності за певний період часу у вигляді економічних вигод, отриманих внаслідок використання у господарському процесі залучених для цього економічних ресурсів в умовах прийнятного рівня підприємницького ризику

Л. Г. Ловінська, Л. В. Жилкіна, О. М. Голенко	Доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов’язань, внаслідок чого збільшується власний капітал підприємства (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків засновників)
Ю. І. Продіус	Дохід – це виручка від реалізації продукції (робіт, послуг) за вирахуванням матеріальних витрат. Він є грошовою формою чистої продукції підприємства, тобто охоплює оплату праці та прибуток
Ф. Ф. Бутинець	Як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманий від продажу продукції, товарів, робіт, послуг

Формування та активне проектування форм зайнятості позитивно впливає на формування доходів і понесені витрати. Оскільки розвиток видів діяльності створює «живильне середовище» для розвитку підприємництва, воно виступає важелем зміни структури економіки, каталізатором усього ринкового середовища, яке залишається незмінним протягом тривалого часу, змушуючи змінювати інші категорії та явища навколо нього.

В Україні сьогодні виділяють наступні види діяльності, які перелічені далі Рис. 1.1

Рис.1.1 Види діяльності підприємства та їх характеристика.

Безсумнівно, розвиток усіх перерахованих вище видів діяльності сприяє створенню конкуренції, економії та раціональному використанню матеріальних, нематеріальних і трудових ресурсів, а також використанню потужних стимулів для заохочення покупців. В результаті їх реалізації компанія отримує різні доходи, які узагальнені на рис. 1. 1.2.

Рис.1.2. Поділ доходів підприємства залежно від видів діяльності

Згідно з П(С)БО 15 «Дохід» визнані доходи в бухгалтерському обліку класифікуються за такими групами наведеними на рис. 1.3.

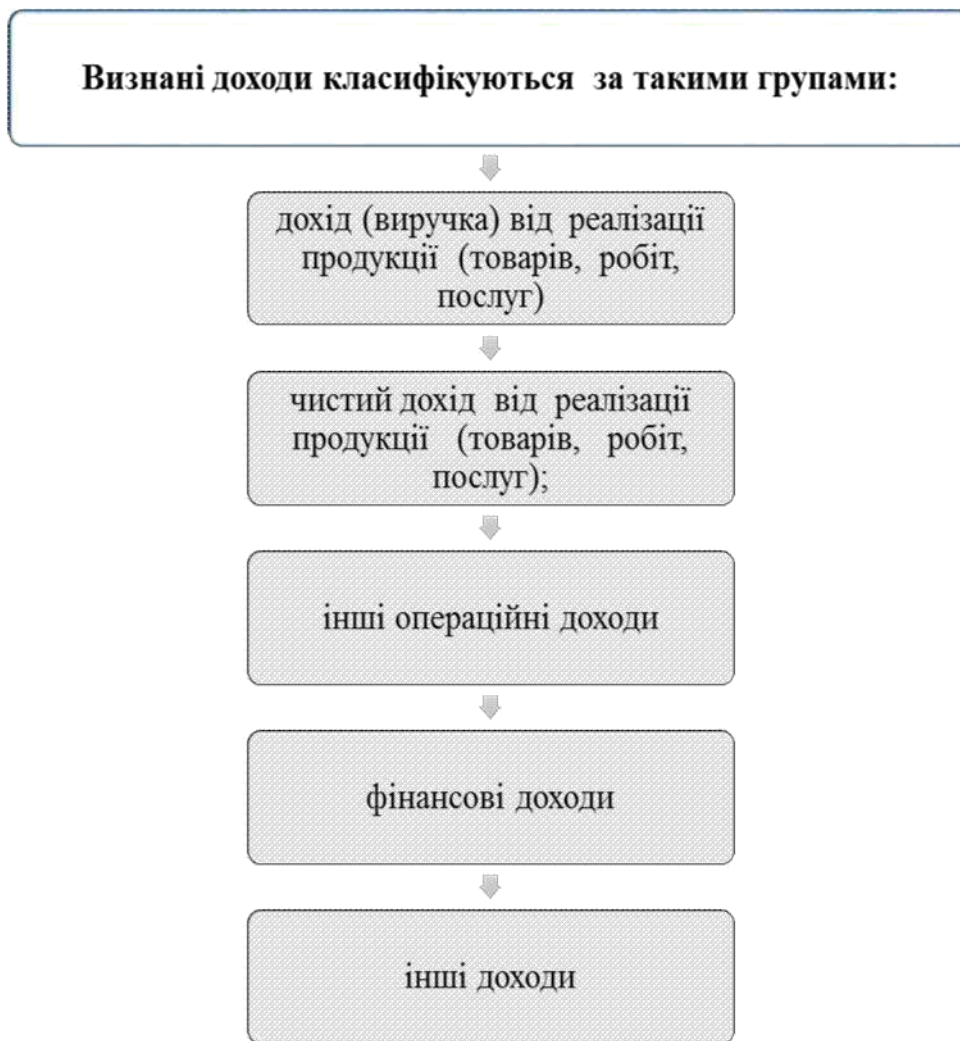

Рис.1.3. Класифікація визнаних доходів в бухгалтерському обліку за групами.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - загальна сума виручки від реалізації продукції, товарів, робіт чи послуг без вирахування наданих знижок, повернення раніше реалізованих товарів та непрямих податків і зборів (додана вартість). податки, акцизи тощо.

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) визначається шляхом віднімання з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг наданих знижок, вартості повернених раніше проданих товарів і відповідного доходу до клієнтів згідно з договорами, а також податки та збори.

До складу інших операційних доходів, крім чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), включаються суми інших доходів від операційної діяльності підприємства, зокрема:

доходи від оперативного лізингу активів; відшкодування раніше амортизованих активів; дохід від операційної курсової різниці; Дохід від роялті,

відсотків, отриманих на поточні рахунки в банках, надходження від продажу оборотних активів (крім фінансових активів), необоротних активів та груп вибуття, утримуваних для продажу, тощо.

Фінансовий дохід включає дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансових інвестицій (за винятком доходів, що обліковуються за методом участі в капіталі). До інших доходів належать, зокрема, доходи від реалізації фінансових інвестицій; Доходи від неопераційних курсових різниць та інші доходи, що виникають у процесі господарської діяльності, але не пов'язані з операційною діяльністю підприємства [34].

Суттєвою особливістю української економіки є її перехідний стан, а отже, постійний розвиток. Сьогодні поняття «витрати» має велике значення як для всіх суб'єктів господарювання, так і для держави в цілому. Рівень витрат є основним резервом зростання прибутку компанії. Протягом багатьох років бухгалтерський облік в Україні був одним із найважливіших

Проблемами є запозичення іншомовних термінів та їх неправильний переклад без ретельного аналізу та врахування економічної природи термінів.

У сучасній економічній літературі часто зустрічаються такі терміни, як «вартість» і «витрати». Якщо одні автори не особливо замислюються над сутністю цих понять і вживають їх у своїх працях як синоніми, то інші намагаються розмежувати ці категорії та пояснити їх відмінності (про що свідчить інформація в таблиці 1.2).

Таблиця 1.2

Визначення термінів «затрати» і «витрати» у працях провідних науковців

Автор та праця	Термін «витрати»	Термін «затрати»
Булатов М.А. [13]	Витрати – ціна, сплачена за товари або послуги чи грошова сума, що потрібна для їх виробництва або створення	Затрати = витрати

Елізабет Ф. Дербін [27]	Витрати – це вартість, яка кількісно дорівнює витратам на придбання ресурсів	Затрати – є синонімом поняття «ресурси». Ресурси є факторами виробництва – благами необхідними для випуску інших благ
Задорож ній З. В. [34]	Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які зумовлюють зменшення власного капіталу (за винятком зменшення власного капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками)	Грошовий вираз матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, використаних у процесі такої діяльності з метою отримання економічної вигоди за винятком оплати рахунків постачальників, різних кредиторів за отримані виробничі запаси, товари, послуги, перераховані авансові платежі тощо
Нападов ська Л. В.[34]	Зменшення економічної вигоди протягом звітного періоду або збільшення зобов'язань підприємства, що веде до зменшення капіталу	Вартісний вираз використаних у процесі діяльності підприємства матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів
Павликі вська О. І.[18]	Витрати вживаються стосовно витрат за їх призначенням, що рівнозначно поняттю собівартості продукції і незавершеного виробництва в розрізі кількісних статей	Співвідносять із витратами за економічними елементами
Сопко В. В.[14]	Витрати виникають при витрачанні грошових коштів на закупку матеріальних цінностей	Використані у процесі виробництва різні речовини та сили природи на виготовлення нового продукту праці формують поняття затрати

Крім того, наприклад, Ф. Ф. Бутинець [16, с. 403] у своєму підручнику «Теорія бухгалтерського обліку» спробувала детально розглянути значення цих двох термінів і розрізнити тлумачення. На його думку, такі розбіжності виникають через тлумачення термінів у російській літературі

«Витрати» (укр. – «витрати»), «затрати» (укр. – «витрати, витрати») та «Вартість» (укр. «вартість, витрата») сприймаються як синоніми.

Л. В. Нападовська справедливо зазначає, що в сучасних вітчизняних і наукових виданнях, законодавчих актах, зокрема, в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», широко вживається лише термін «собівартість», термін «собівартість». не використовується [102, с. 561]. Його автоматично було замінено терміном «вартість», який, на думку професора Ф. Ф. Бутинця, має не лише інший економічний зміст, а й інше призначення [15, с. тринадцять]. Отже, термін «витрати» на законодавчому рівні не визначено, але через характер цієї категорії його доцільніше використовувати для цілей управлінського обліку.

Термін «собівартість» використовується в П(С)БО 16 «Собівартість», де зазначено, що собівартість — це зменшення економічних вигод у формі вибуття активів або активів. збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення капіталу через вилучення або розподіл власниками)[85]. Слід зазначити, що навіть після внесення фундаментальних змін у систему бухгалтерського обліку та переходу її на зарубіжну практику, витрати на виробництво вітчизняних компаній залишаються високими, що робить їх неконкурентоспроможними на зовнішньому ринку, а часто й на внутрішньому (це особливо актуально для промислових компаній). На практиці така ситуація призводить до скорочення обсягів виробництва. Тому необхідно чітко контролювати склад витрат, що утворюють собівартість продукції. Організувати облік виробничого процесу допоможе в цьому розроблена та затверджена класифікація господарських витрат, яка залежить від масштабів виробництва, технології та чисельності працівників.

Продукція Тобто класифікація витрат – це змістовне групування витрат за відповідними ознаками для їх більш точного та всебічного розуміння (див. табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Класифікація витрат в бухгалтерському обліку

Класифікаційна ознака	Види
В залежності від видів діяльності	витрати, які виникають у процесі операційної діяльності; витрати, які виникають у процесі інвестиційної діяльності; – витрати, які виникають у процесі фінансової діяльності.
За економічним змістом (елементами витрат)	– матеріальні витрати; – витрати на оплату праці; – відрахування на соціальні заходи; – амортизація; – інші витрати.
За відношення до виробничого процесу	– основні; – накладні.
За способами включення до собівартості	– прямі; – непрямі.
За відношенням до звітного періоду	– витрати поточного періоду; – витрати минулого періоду; – витрати майбутнього періоду.
За центрами відповідальності	– витрати виробництва; – витрати цеху; – витрати дільниці; – витрати функціональних служб.
За способом відображення в звітності	– спожиті (витрати звітного періоду) ; – неспожиті (витрати майбутніх періодів).
За ступенем залежності від обсягів діяльності	– змінні; – постійні.
За складом витрати	– одноелементними; – комплексними.

Операційні витрати визначаються як грошові витрати праці, матеріальних, нематеріальних і фінансових ресурсів на здійснення операційної діяльності. З цієї причини найважливішими серед перерахованих витрат є операційні витрати, які найкраще розкривають сферу діяльності компанії. Простіше кажучи, операційні

Витрати часто називають витратами на ведення бізнесу компанії. Поняття найбільш тісно пов'язане з оперативною діяльністю "витрати". Виробнича собівартість — грошовий вираз витрат на виробництво і реалізацію продукції. Це показник, який використовується для контролю використання виробничих ресурсів, визначення ефективності економії економічних заходів і формування ціни. Тому зниження собівартості продукції є основним джерелом збільшення прибутку. Витрати діяльності поділяються на такі, що включаються до собівартості продукції, і такі, що не включаються до собівартості.

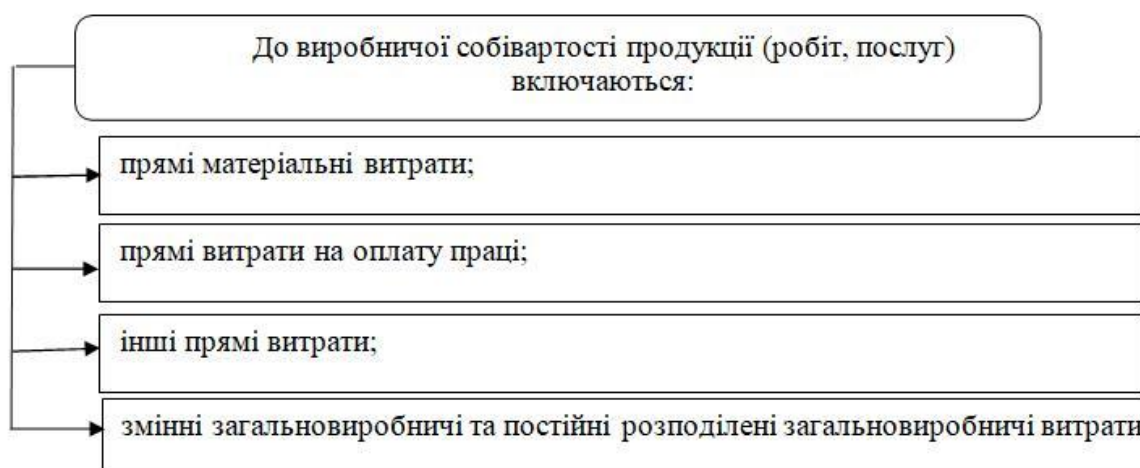

Рис.1.4. Поділ витрат, які включаються до виробничої собівартості продукції (робіт, послуг)

До складу прямих матеріальних витрат включаються витрати на основні та сировину, що є основою виготовленої продукції, покупні напівфабрикати, допоміжні та інші матеріали, які можуть бути віднесені до конкретної одиниці витрат. Прямі матеріальні витрати зменшуються на вартість зворотних відходів, отриманих у процесі виробництва.

До складу прямих витрат на оплату праці входить заробітна плата та інші виплати працівникам, зайнятим у виробництві продукції, наданні послуг або виконанні робіт.

До складу інших прямих витрат входять усі інші виробничі витрати, які можна віднести до конкретної одиниці витрат, а також відрахування на соціальні заходи, орендна плата за землю та земельні паї, збитки від браку, амортизація.

Відповідно до чинних вимог положень (стандартів) бухгалтерського обліку до загальновиробничих витрат відносяться:

- Витрати на управління виробництвом (заробітна плата керівництва цехів, відділів тощо; відрахування на соціальні заходи та медичне страхування керівництва цехів, відділів; витрати на оплату службових відряджень персоналу цехів, відділів тощо).
- Амортизація основних засобів загальновиробничого призначення (магазин, лінія, дільниця).
- Амортизація нематеріальних активів загальновиробничого призначення (магазин, лінія, дільниця).
- Витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, страхування, операційну оренду основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення.
- Витрати на вдосконалення технології та організації виробництва (заробітна плата та відрахування на соціальні заходи працівників, пов'язаних з ними). на вдосконалення технології та організації виробництва, підвищення якості продукції, підвищення її надійності, довговічності та інших експлуатаційних характеристик у процесі виробництва; витрати на матеріали, закупівлю комплектуючих виробів і напівфабрикатів, оплату послуг сторонніх організацій. організації тощо).
- Витрати на освітлення, опалення, водовідведення, водопостачання та інше утримання промислових об'єктів.
- Витрати на підтримку виробничого процесу (заробітна плата загальновиробничого персоналу; відрахування на соціальні заходи, витрати на технологічний контроль виробничих процесів і якості), продукції, робіт, послуг, медичного страхування працівників та обладнання для управління виробництвом).
- Витрати на охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього середовища.
- Інші витрати (внутрішнє переміщення матеріалів, деталей, незавершеного виробництва; нестача незавершеного виробництва; нестача і

витрати через псування матеріальних цінностей в цехах; оснащення зі складу в цех і готової продукції на склад, оплата простоїв тощо).

Усі загальновиробничі витрати поділяють на дві групи: змінні та постійні (рис. 1.5).

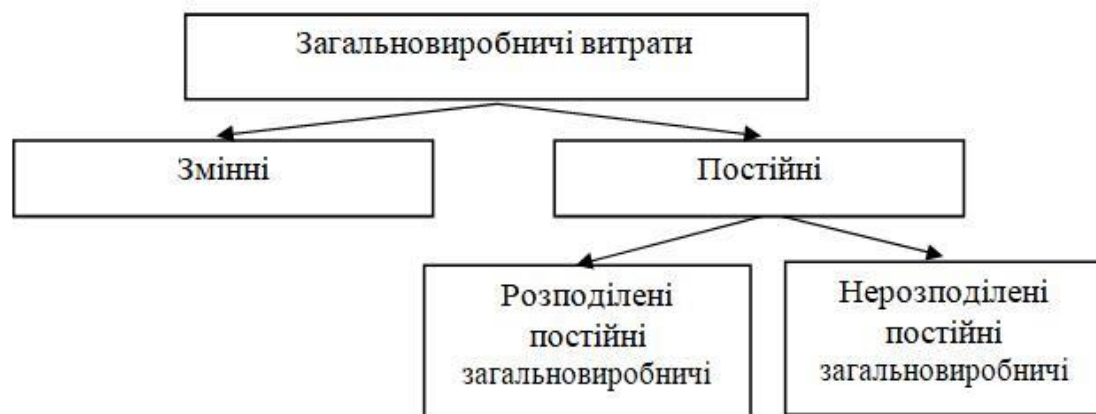

Рис.1.5. Поділ загальновиробничих витрат.

До змінних виробничих накладних витрат належать витрати на технічне обслуговування та управління виробництвом (цехів, дільниць), які змінюються прямо або пропорційно зміні обсягу.

Змінні загальновиробничі витрати на виробництво розподіляються на кожну одиницю витрат відповідно до фактичного використання звітної періоду на основі баз розподілу (відпрацьований час, заробітна плата, обсяг послуг, прямі витрати тощо).

До постійних загальновиробничих витрат належать витрати на обслуговування та управління виробництвом, які залишаються незмінними (або майже незмінними) при зміні обсягу діяльності. Перевірка витрат на розподіл зносу на товар, діяльність, прямі витрати тощо) при нормальній потужності. Нероздільна пошта, загальні витрати включаються відповідно до вартості товару. Загальна сума розподілених і нерозподілених постійних загальновиробничих витрат не повинна перевищувати цього. Структуру і склад змінних і постійних накладних витрат підприємство визначає самостійно.

Окрім витрат, які включаються до виробничих витрат, компанії мають витрати, які також пов'язані з операційною діяльністю, але не включаються до виробничих витрат. Ці витрати є витратами періоду і негайно амортизуються у фінансовому результаті (рис. 1.6).

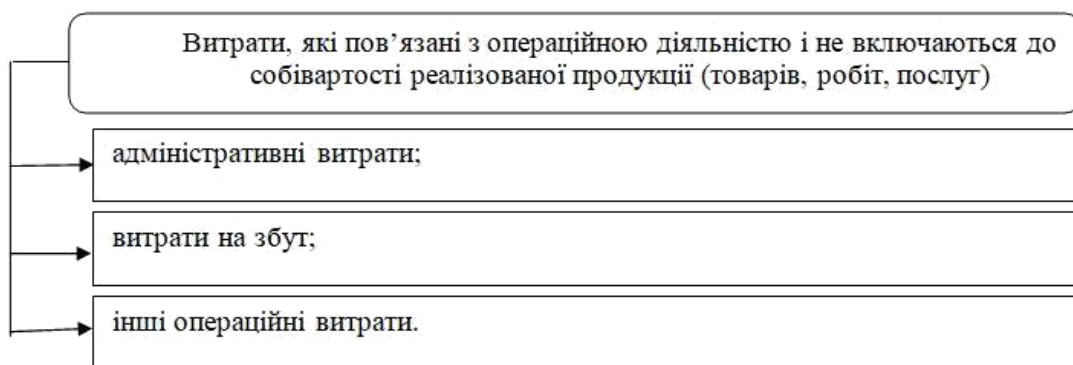

Рис.1.6. Склад витрат, які пов'язані з операційною діяльністю і не включаються до собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

Адміністративні витрати включають витрати, які служать для підтримки та управління компанією, наприклад наприклад:

- загальні витрати компанії (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати тощо);
- Витрати на відрядження та утримання адміністративного апарату підприємства та іншого загальногосподарського персоналу;
- Витрати на утримання основних засобів, інших основних засобів загальногосподарського використання (оперативна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення, охорона);
- Плата за професійні послуги (юридичні, аудиторські, оцінка нерухомості тощо);
- витрати на зв'язок (пошта, телеграф, телефон, телекс, факсимільний зв'язок тощо);
- Амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;
- податки, збори та інші платежі, передбачені законодавством (за винятком податків, зборів і платежів, що входять до собівартості продукції, робіт, послуг);
- витрати на врегулювання спорів у суді;
- Плата за розрахунково-касове обслуговування та інші банківські послуги та витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти;

- інші витрати загальногосподарського призначення [19]. До витрат на збут належать такі витрати, пов'язані з реалізацією (реалізацією) продукції (товарів, робіт, послуг), а саме:

- Витрата пакувальних матеріалів для пакування готової продукції на складах готової продукції;
- вартість ремонту тари;
- Заробітна плата та комісійні, виплачені продавцям, торговим представникам і працівникам відділу продажів;
- Витрати на рекламу та дослідження ринку (маркетинг);
- витрати на підготовку товару до реалізації;
- Витрати на відрядження працівників відділу продажів;
- Витрати на утримання основних засобів, інших значних необоротних активів, пов'язаних з реалізацією продукції, товарів, робіт, послуг (оперативна оренда, страхування, амортизація, ремонт, опалення, освітлення, охорона);
- Витрати на транспортування, обробку та страхування готової продукції (товарів), транспортні, експедиторські та інші супутні послуги

Транспортування продукції (товарів) відповідно до договірних умов (базису) поставки;

- Витрати на гарантійний ремонт і гарантійне обслуговування;
- Витрати на страхування готової продукції (товарів), що зберігається на складі підприємства і призначена для перепродажу;
- Витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами структурних підрозділів (філій, представництв) підприємства;
- інші витрати, пов'язані з реалізацією продукції, товарів, робіт, послуг.

Інші операційні витрати включають:

- Витрати на дослідження та розробки згідно П(С)БО 8 "Нематеріальні активи";
- собівартість реалізованих виробничих запасів, яка для цілей бухгалтерського обліку складається з їх балансової вартості та витрат, пов'язаних з їх реалізацією;

- сума безнадійної заборгованості та відрахування з резерву безнадійної заборгованості;
- Збитки від операційної різниці обмінних курсів (тобто від змін обмінних курсів операцій, активів і зобов'язань, пов'язаних з діяльністю Компанії);
- втрати від уцінки запасів;
- нестачі та втрати внаслідок амортизації;
- визнані штрафи, пеня, пеня;
- витрати на утримання об'єктів соціально-культурного призначення; інші операційні витрати [31].

Виробнича собівартість реалізованої продукції (будівельних робіт, послуг) включає виробничу собівартість реалізованої за звітний період продукції (будівельних робіт, послуг), нерозподілені постійні загальновиробничі витрати. Під понаднормативними витратами розуміють додаткові витрати на виробництво

Тоді на рис. 1.7 та рис. 1.8 вказано порядок формування відповідно виробничих витрат та собівартості реалізованої продукції. Цьому поняттю приділяється велика увага, оскільки собівартість продукції є важелем ефективності виробництва, який у подальшому впливає на фінансові результати підприємства, прибуток, показники відтворення та рентабельність, відображаючи рівень собівартості продукції. Як економічна категорія собівартість є основою для контролю та обліку витрат на виробництво, ціноутворення за допомогою обліку собівартості продукції та визначення доцільності та раціональності використання ресурсів на підприємстві.

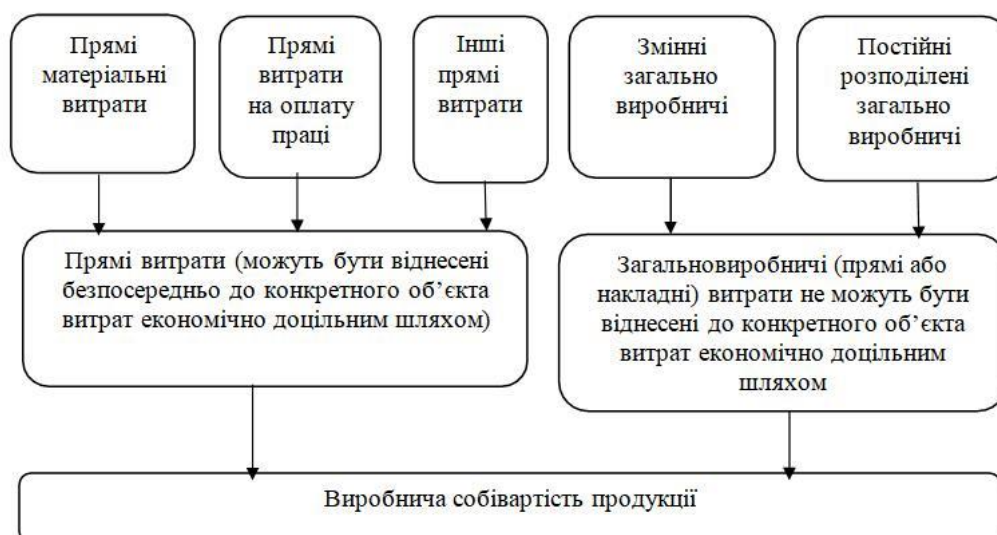

Рис.1.7. Формування виробничої собівартості продукції.

Рис.1.8. Формування собівартості реалізації продукції.

Не менш важливим у формуванні собівартості виробленої продукції є поняття «елемент витрат». Законодавством передбачено, що вид витрат - це сукупність економічно однорідних видів витрат. Відображення видатків через економічні елементи допомагає відповісти на питання, на що саме було витрачено, підкреслює В. Г. Лінник [36, С. 226]. Операційні витрати згруповані за елементами, наведеними на рис. 1.9.

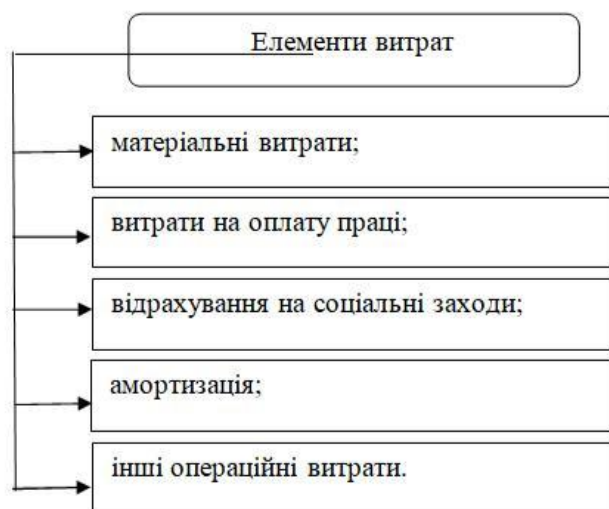

Рис.1.9. Елементи витрат операційної діяльності

Елемент «Матеріальні витрати» включає витрати на виробництво (крім виробів самостійного виготовлення):

- сировина та основні матеріали;
- Закупівля напівфабрикатів і комплектуючих;
- будівельний матеріал;
- Запчастини;
- паливно-енергетичні;

- тара та пакувальні матеріали;
- Допоміжні та інші матеріали.

Витрати на повторно використовувані відходи, що виникають у процесі виробництва, не включаються до складу операційних витрат «матеріальні витрати».

Елемент витрат на оплату праці включає заробітну плату за посадовими окладами і тарифними планами, премії та заохочення, матеріальне забезпечення, компенсаційні виплати, оплата відпусток та іншого невикористаного часу, інші витрати на оплату праці [18].

Елемент «Відрахування на соціальні заходи» включає відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, відрахування на індивідуальне страхування персоналу підприємства, відрахування на інші соціальні заходи.

Елемент операційних витрат «Амортизація» включає суму накопиченої амортизації основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових основних засобів.

До складу елемента «Інші операційні витрати» включаються витрати операційної діяльності, які не ввійшли до перелічених вище елементів, зокрема витрати на відрядження, на послуги зв'язку, плата за касове обслуговування тощо [14, с.648] .

Групування витрат за економічними елементами здійснюється в усіх галузях народного господарства. Це дає змогу визначити потребу в основних і оборотних коштах, показує, скільки і який капітал використано, незалежно від того, де він був вироблений і на які цілі використовувався, а також характеризує структуру витрат. Водночас, на думку багатьох науковців, зокрема Ф. Ф. Бутинця [15, с. 16] Класифікація за економічними елементами не дозволяє визначити собівартість окремих видів продукції та визначити рівень витрат окремих напрямків діяльності підприємства. Для цього використовують класифікацію витрат за статтями витрат залежно від призначення та місця виникнення.

Нашкерська В.Г. [36, с. 416] вважає, що калькуляція спочатку здійснюється в системі управлінського обліку. Витрати збираються за окремими об'єктами: видами продукції, робіт, послуг, технологічними процесами та їх частинами тощо. Витрати в системі бухгалтерського обліку за вимогами управління обліковуються за статтями витрат при зменшенні активів і збільшенні зобов'язань. Важливі управлінські завдання включають управління прибутками, доходами та витратами, пов'язаними з центрами.

Відповідальність, зумовлена використанням широкої методичної та інструментальної бази.

У контролінгу виділяють такі зони відповідальності:

- центри витрат;
- центри доходів;
- центр прибутку;
- Інвестиційні центри [10, с. 104].

Центр витрат – це відділ у компанії, керівник якого відповідає лише за витрати на виробництво, а управлінський облік має на меті вимірювати, записувати, контролювати та контролювати витрати на виробництво управлінських ресурсів і оцінювати їх використання. У порівнянні з іншими посадами менеджер центру витрат має найменші повноваження та відповідальність за отримані ресурси.

При розпізнаванні центрів витрат необхідно враховувати такі аспекти:

- кожен центр має бути окремою відповідальною ланкою, очолюваною однією особою – начальником відділу, майстром, який допомагає керівництву в плануванні та контролі витрат;
- кожен центр витрат повинен поєднувати відповідне обладнання, що знижує витрати підприємства;
- усі витрати розподіляються на центри витрат [33, с. 48].

Є також центри, керівництво яких не може вплинути на рівень витрат (наприклад, лабораторія, медичний центр).

Центр доходів — це центр відповідальності, керівник якого відповідає за доходи, але не за витрати.

Завдання менеджерів центру доходу - отримувати і встановлювати дохід, а також займатися нефінансовими операціями: забезпечувати конкурентоспроможність підприємства на ринках, де воно займає лідируючі позиції (наприклад, відділ оптової торгівлі товарами).

1.2. Нормативно-правове забезпечення обліку та аудиту витрат виробничо- комерційної діяльності підприємства

Кожна складова підприємницької діяльності потребує державного регулювання та визнання на міжурядовому рівні, а система бухгалтерського обліку та економічного контролю за витратами та доходами в сучасних компаніях не може повноцінно існувати без їх належного нормативно-правового забезпечення.

Регулювання бухгалтерського обліку як частина його методології завжди є організаційним аспектом, який на сьогодні мало досліджений. Гостра потреба в дослідженнях виникла в період переходу економіки України до ринкових умов.

Реформування бухгалтерського обліку доходів і витрат за міжнародними стандартами потребує насамперед вирішення проблеми на національному рівні. Міжнародний досвід свідчить про різні підходи до цієї дискусії в різних системах бухгалтерського обліку. Вершиною правового регулювання бухгалтерського життя є законодавство – воно являє собою певну кількість обов’язкових законів, виданих державними органами в установленому порядку (рис. 1.11).

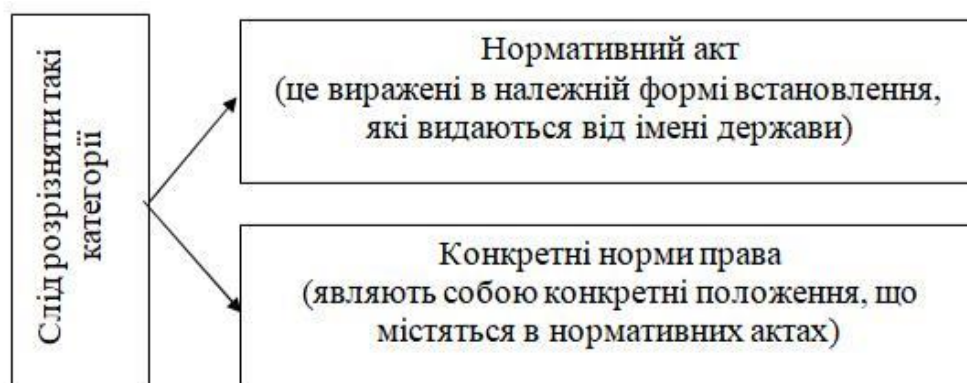

Рис.1.11. Поділ нормативно-правових категорій

На підставі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (далі – МСБО) в Україні розроблені та діють національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку – П(С)БО). Врегулювати бухгалтерський облік та встановити єдині правила в Україні сформовано єдину нормативну базу обліку доходів і витрат операційної діяльності, яка відображена в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», П(с) відображає ВО 15 «Дохід», Р(с)ВО 16 «Витрати», МСБО 18 «Дохід», МСБО 23 «Витрати на позики», Концептуальну основу підготовки та подання фінансової звітності, МСБО 2 «Запаси», МСБО 16, «Основні засоби», МСБО 38 «Нематеріальні активи» тощо. Юридична інформація про доходи та витрати компанії формує мету забезпечення функцій управління, аналізу, контролю та прогнозування для цих категорій на майбутні періоди.

Нормативні відомості про доходи і витрати основної діяльності випливають з постанов Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства України, рішень Національного банку України, Державного комітету статистики України та інших міністерств і органів.

Важливо також зазначити, що в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» є багато неузгодженостей, на які вказують Ловінська Л.Г., Стефанюк І.Б. Виходячи з їхніх тверджень, закон не дає відповіді на питання, що таке державне регулювання бухгалтерського обліку, які складові входять до загальнодержавної системи, у якому зв'язку між собою та в чому підпорядкованість. регламентації в практиці питань бухгалтерського обліку відповідальності за розробку та впровадження методичного забезпечення, спостерігається відсутність єдиних підходів до регулювання питань бухгалтерського обліку в різних галузях.

На відміну від країн Європи, де компанії надається більша самостійність щодо бухгалтерських процесів. Навіть у європейських державах виробляються закони та стандарти, яких необхідно дотримуватись, але сам суб'єкт господарювання має більші повноваження у веденні своєї діяльності, ніж в Україні. Господарський кодекс України регулює відносини між суб'єктами

господарювання в рамках господарської діяльності. Податковим кодексом України передбачено формування суб'єкта оподаткування, визначення прибутку, бази оподаткування, розподіл доходів і витрат.

Дохід згідно з Концептуальними засадами складання та подання фінансової звітності визначається як збільшення економічних вигод протягом звітного періоду у вигляді доходу або збільшення корисності активів або зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення власного капіталу, крім випадків, пов'язаних із внесками акціонерів. Витратам, на відміну від доходів, не присвячено окремий міжнародний стандарт, тому, відповідно до МСБО, витрати – це зменшення економічних вигод протягом звітного періоду, що відбувається у формі відтоку або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводять до зменшення капіталу, незалежно від розподілу акціонерного капіталу між акціонерами. Відповідно до МСБО 18 «Дохід», дохід — це валове надходження економічних вигод протягом періоду, що виникає внаслідок звичайної діяльності, коли власний капітал збільшується за рахунок цього надходження, а не внески акціонерів.

Витрати, як визначено в Концептуальних засадах складання та подання фінансової звітності, визначаються як включення збитків і витрат, понесених під час діяльності суб'єкта господарювання.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) виступають корисним інструментом для підвищення чіткості інформації, формування оцінки активів і зобов'язань, основи для визнання доходів і витрат, що дозволяє компанії усвідомлювати очікувані ризики і порівнювати ефективності.

Рис.1.12. Рівні нормативно-правового регулювання в Україні

Наша національна система рахунків операційних доходів і витрат динамічно розвивається і складається з підсистем, які можна згрупувати в окремі рівні з розгалуженою ієрархічною структурою. Кожен із нормативно-правових рівнів регулювання включає комплекс нормативних актів, які на своєму рівні підтримують злагоджене функціонування облікових процесів на національному рівні.

Однак існують інші рівні нормативного регулювання, які також охоплюють міжнародну сферу. Таким чином, можна стверджувати, що дана тема є обширною, масштабною та важливою в дослідженні. Тому А. П. Бархатов виділяє чотири рівні нормативного регулювання бухгалтерського обліку, представлені нижче на рис. 1.13.

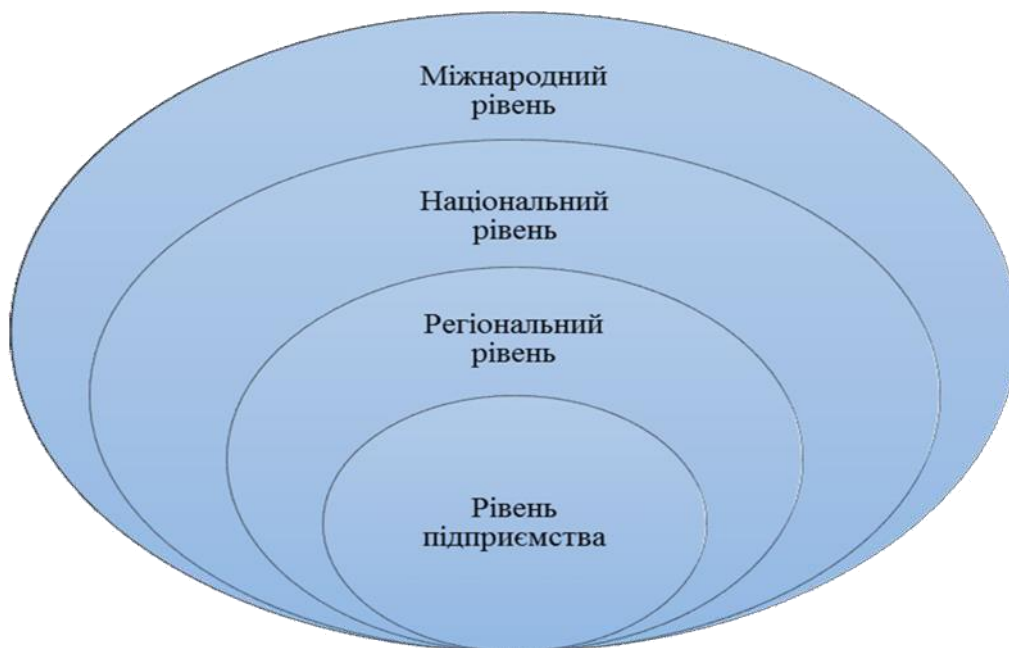

Рис.1.13. Рівні нормативного регулювання

Вважаємо доцільним додати до цього рівень компанії, оскільки важливі нормативні акти приймаються і на мікрорівні, особливо в частині організації бухгалтерського обліку.

Національні стандарти бухгалтерського обліку розроблені та використовуються в кожній країні, їх застосування обмежене державними кордонами, хоча з економічних причин деякі національні стандарти, головним чином GAAP, все ще мають значний вплив на міжнародні стандарти.

Регіональні стандарти застосовуються до кількох країн одного регіону. На європейському рівні, наприклад, розробляються європейські рекомендації для країн Європейського економічного співтовариства, які мають характер законодавства і підлягають виконанню. Вони також впливають на бухгалтерську практику окремих країн. Це досягається шляхом узгодження кожного стандарту на етапі розробки на 10 або більше років з кожною країною та закріплення його як стандарту в законодавстві кожної країни. Наприклад, були розроблені та прийняті Четверта Директива ЄС щодо річної фінансової звітності компаній та Сьома Директива ЄС щодо звітності груп.

Виходячи зі специфіки діяльності конкретного підприємства, окремі питання повинні регулюватися нормативно-правовими актами керівника, які утворюють четвертий мікрорівень нормативного регулювання бухгалтерського обліку [31, с. 309].

Основною проблемою регулювання бухгалтерського обліку з моменту його створення є складність тлумачення нормативних актів. Взагалі, спочатку треба з'ясувати сенс і мету всього, що написано в постановах законів про доходи і витрати від підприємницької діяльності, що не завжди легко, оскільки зерно істини «заховане» дуже глибоко.

Якщо розглядати міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, доходи та витрати розглядаються як частина елемента фінансової звітності, зображеного на рис. 1.14.

Рис. 1.14. Елементи фінансової звітності за МС

Оцінка статей фінансової звітності – це метод визначення рівня грошових потоків суб'єкта господарювання, після якого вони визнаються та відображаються в інших формах звітності. Інформація про доходи, прибутки (збитки) відповідно до МС впливає на всі форми звітності, але найточніше відображається у звіті про прибутки та збитки.

Застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності має ряд переваг, а саме:

- забезпечує порівнянність звітності з іншими підприємствами;
- забезпечує достовірність інформації;
- дає змогу залучати іноземні інвестиції та кредити, а також доступ до світових ринків збуту;
- створює більшу довіру серед потенційних іноземних інвесторів;
- дозволяє отримати необхідну інформацію для прийняття рішення;
- Прозорість інформації завдяки дотриманню правил її складання, а також наявності великої кількості пояснень щодо неї.

Рис. 1.15. Основні припущення за МСБО.

Важливою умовою вдосконалення чинних національних стандартів є уточнення окремих понять і термінів, зближення чинних вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку з податковим законодавством України, вироблення єдиного підходу до оцінки, обліку, визнання та подання витрати суб'єктів господарювання. А також застосування МС для складання фінансової

звітності, які служать гарантією

. інформаційної прозорості завдяки дотриманню єдиних правил і пояснень.

1.3. Оцінка витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства як складової облікового процесу

У нашій країні питання, пов'язані з фіксацією, визначенням і обліком доходів і витрат, регулюються системою правових норм і норм бухгалтерського обліку. Дохід визнається, коли його вартість може бути достовірно визначена та коли актив збільшується, а зобов'язання зменшується. Критерії визнання доходу визначено П(С)БО 15 «Дохід». Відповідно до П(С)БО 15 «Дохід» визнаний дохід у бухгалтерському обліку поділяється на такі групи: Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг); Інші операційні доходи; фінансові надходження; інші доходи [84].

Велику увагу у своїх роботах приділяли як вітчизняні, так і зарубіжні науковці питанням обліку та визнання доходів. Однак, незважаючи на значну увагу На думку науковців, умови визнання доходу, що застосовуються в Україні, мають низку недоліків і проблемних моментів і тому потребують подальшого вдосконалення та дослідження. З метою їх вивчення та виявлення ключових недоліків у таблиці 1.4 нижче проведено порівняння умов визнання доходу за П(С)БО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід».

Таблиця 1.4

Порівняльна характеристика П(С)БО 15 «Дохід» та МСБО 18 «Дохід»

Класифікаційна ознака	МСБО 18 «Дохід»	П(С)БО 15 «Дохід»
Впевненість в одержанні доходу	Існує ймовірність, що до суб'єкта господарювання надійдуть економічні вигоди, пов'язані з операцією.	Є впевненість в тому, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства.
Можливість оцінки доходу	Суму доходу можна достовірно оцінити.	Сума доходу може бути достовірно визначена.
Перехід права власності покупцю	Суб'єкт господарювання передав покупцеві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на товар. За підприємством не залишається ні подальша участь у керівництві у формі, яка пов'язана з володінням, ні ефективний контроль за реалізованими товарами.	Покупцеві передані ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (інший актив). Підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (іншими активами).

Можливість оцінки витрат, пов'язаних з отриманими доходами.	Витрати, які були понесені у зв'язку з операцією можна достовірно оцінити.	Витрати пов'язані з цією операцією можуть бути достовірно визначені.
---	--	--

Незважаючи на однакову умову визнання доходу, що міститься в Податковому кодексі України та П(С)БО 15 «Дохід», а точніше – перехід права власності на товари, слід зазначити, що розділ 8 П(С)БО 15 «Доходи» також передбачено критерії визнання доходу, які повинні бути дотримані при цьому, а саме:

- Ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію (товари, інші активи), що передається покупцеві;
- компанія не управляє та не контролює реалізовану продукцію (товари, інші активи) у майбутньому;
- сума виручки (доходу) може бути достовірно визначена;
- Існує певність, що операція призведе до збільшення економічної вигоди компанії, і витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені [84].

Як видно з таблиці 1.4, умови відображення доходу від реалізації продукції подібні між собою щодо переходу права власності та ризику до покупця, можливості оцінки доходу та інших особливостей.

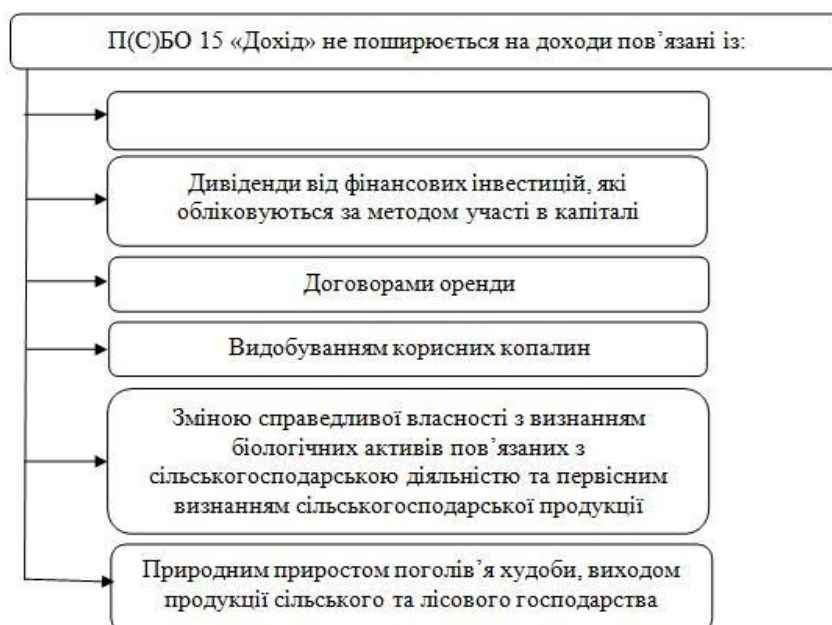

Рис.1.10. П(С)БО 15 «Дохід» не поширюється на такі доходи.

Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, інших активів) визнається при дотриманні всіх наступних умов:

- підприємство не управляє та не контролює реалізовану продукцію;
- всі ризики та винагороди від володіння товаром переходять до покупця;
- якщо є впевненість, що економічна вигода компанії збільшиться в результаті операції, і витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені;
- якщо розмір виручки (доходу) може бути достовірно визначений.

У П(С)БО 15 «Дохід» зазначено, що дохід не визнається при обміні продукцією (товарами, роботами, послугами тощо), що мають подібне призначення та справедливу вартість.

Дохід, пов'язаний з наданням послуг, визнається на основі ступеня завершеності цієї послуги. Для оцінки ступеня завершеності надання послуг необхідно вжити наступних заходів:

- перевірити виконану роботу;
- визначити питому вагу послуг, наданих на звітну дату, у загальному обсязі послуг, які будуть надані;
- визначити питому вагу витрат, понесених компанією, що надає послуги, в очікуваній загальній сумі цих витрат. Сума витрат, понесених на певну дату, включає лише ті витрати, які відображають обсяг послуг, наданих на цю ж дату. Якщо дохід (виручку) від надання послуг неможливо достовірно визначити, вони враховуються в бухгалтерському обліку в розмірі визначених витрат, що відшкодовуються. П(С)БО 15 «Дохід» також зазначено, що кошти, які підприємство в отриманні у вигляді цільового фінансування вважаються доходом. Отримане цільове фінансування визнається доходом у тих періодах, у яких понесені витрати у зв'язку з виконанням умов цільового фінансування. Крім того, цільове фінансування не визнається доходом до тих пір, поки отримання фінансування не буде підтверджено і Компанія не виконає умови для такого фінансування.

Визначена виручка (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) не коригується на суму пов'язаних з нею сумнівних і безнадійних

вимог. Сума такої дебіторської заборгованості визнається витратами підприємства згідно з П(С)БО 10 «Вимоги». Сума зобов'язання, яка не підлягає поверненню, визнається доходом.

Дохід визнається за справедливою вартістю активів, які отримані або будуть отримані.

У разі затримки платежу через різницю між справедливою вартістю та умовною сумою коштів, які мають бути отримані за продукцію, ця різниця визнається доходом у вигляді відсотків.

Сума обмінних надходжень визначається справедливою вартістю активів, робіт, послуг тощо, отриманих або які має отримати суб'єкт господарювання. Якщо ми не можемо достовірно визначити справедливую вартість активів, робіт, послуг, отриманих або буде отримано в рамках операції обміну, такий дохід буде компенсовано справедливою вартістю активів, робіт, послуг, переданих у рамках цього обміну (за винятком грошових коштів та їх еквівалентів) визначений обмін.

Витрати враховуються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

Вітчизняні стандарти передбачають, що витратами звітного періоду визнаються витрати зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань, що призводять до зменшення власного капіталу підприємства, за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються одночасно з визнанням доходу витратами у відповідному періоді. Витрати, які ми не можемо безпосередньо віднести до доходу за певний період, слід відображати як витрати того звітного періоду, в якому вони були понесені

Беручи до уваги та враховуючи той важливий факт, що бухгалтерський та податковий облік мають служити різним цілям, необхідно розуміти, що розбіжності між зазначеними системами спостерігаються завжди, оскільки бухгалтерський облік спрямований на надання правдивої інформації про фінансовий стан підприємства та податковий облік. - виконує податкові та регуляторні функції. З моменту набрання чинності Податкового кодексу

України в практику суб'єктів господарювання увійшло дещо нове визначення прибутку, до оподаткування. Зокрема, це стосується визнання витрат, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування.

Відповідно до П(с)БО 16 «Витрати» не визнаються витратами та не включаються до фінансового результату:

- Попередня (авансова) оплата товарно-матеріальних цінностей, робіт, послуг.
- Платежі за договорами комісії, агентськими договорами та іншими подібними угодами на користь клієнта, комітента тощо.
- Повернення отриманих кредитів.
- інші зменшення активів або збільшення зобов'язань, що не відповідають ознакам, зазначеним у П(с)БО 16 «Витрати».
- Витрати, відображені у зменшенні власного капіталу. До показників звіту про фінансові результати частіше застосовується національний принцип розмежування доходів і витрат: для визначення фінансового результату звітного періоду необхідно порівняти доходи звітного періоду з витратами, понесеними для отримання цих доходів. При цьому доходи та витрати враховуються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або оплати.

З урахуванням державного сектору економіки методи розрахунку доходів і витрат формуються за допомогою касового методу та методу нарахування. Касовий метод більш простий у застосуванні і спрямований на встановлення прямого зв'язку між рухом грошових потоків, а метод нарахування відображає значущу, обґрунтовану інформацію про оцінку отриманих ресурсів і виконаних бюджетних програм.

Висновки до розділу 1

На основі нашого дослідження економічного змісту, підходу та класифікації термінів доходи та витрати можна зробити такі висновки:

1. Витрати підприємства – це складна економічна категорія, яка поєднує процес створення необхідної кількості економічних ресурсів на підприємстві та процес їх використання. За результатами дослідженої літератури можна сформулювати наступні підходи щодо цього поняття:

- Витрати, згідно з обліковим підходом, - це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу;

- за економічним змістом вартість - вартість втрачених можливостей, тобто сума грошей, яку можна отримати за більш вигідне використання ресурсів.

Дохід – це максимальна кількість ресурсів, яка включає дохід у грошовій та натуральній формі, яку людина отримує або виробляє протягом року для підтримки свого фізичного, морального, економічного та духовного стану, і яку вона може витратити, але лише за умови, що очікувана грошова вартість майбутніх доходів залишається на попередньому рівні.

- У бухгалтерському обліку витрати і доходи класифікуються за різними ознаками, що дозволяє глибше вивчити склад і характер витрат, а керівництву підприємства детально проаналізувати суму витрат за різними класифікаційними ознаками та визначити джерела їх походження. економії, сприяє кращому Відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів ТЗОВ «Уніплит» для класифікації витрат використовує такі ознаки: за центрами відповідальності; за видами продукції, робіт, послуг; за одиницею складу витрат; через методи перенесення вартості на продукти; за ступенем впливу виробництва на рівень витрат; після визначення відношення до виробничих витрат; за календарними періодами; за доцільністю витрачання; за співвідношенням витрат до процесу виготовлення; в економічному плані.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організація обліку витрат виробничо-комерційної діяльності

Для забезпечення керівництва повною та всебічною інформацією про фінансовий результат основної діяльності необхідно організувати процес збору цієї інформації. Цьому сприятиме правильно налагоджена система бухгалтерського обліку, основними завданнями якої будуть:

- організація обліку та контролю за випуском продукції підприємства у всьому асортименті, а також за кількістю та якістю;
- організація розрахунків за собівартістю продукції та контроль за виконанням кошторису;
- Розрахунок собівартості та контроль за виконанням плану витрат;
- виявлення прихованих резервів, уникнення втрат через брак або інші непродуктивні витрати;
- Організація обліку доходів підприємства в залежності від виду реалізованої продукції та найменувань покупців тощо.

ТЗОВ «Уніплит». Дане підприємство здійснює наступні види основної діяльності:

- Промислова заготівля деревини та її транспортування на склади.
 - Переробка частини деревини на товари народного споживання та промислову продукцію.
- Продаж деревини та продуктів її переробки.
- Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням

Виходячи з цього, питання формування витрат і доходів від основної діяльності даного підприємства є найважливішим і водночас найскладнішим елементом організації та розвитку його виробничо-господарського механізму, який охоплюється системою бухгалтерського обліку. Тому я вважаю, що рентабельність всього виробництва, але й окремих видів продукції зокрема, безпосередньо залежить від їх ретельного дослідження та успішного застосування на практиці. А це підприємство виробляє наступні основні види продукції:

- Паркетна дошка.
- Деревина.
- Дрова для технологічних потреб.
- Дрова для виробництва струганого шпону.
- Дрова для виготовлення фанери.
- Дрова для опалення.

Перед керівництвом постає складне завдання пошуку резервів зниження собівартості продукції, що випускається, встановлення конкурентоспроможних цін на свою продукцію, розрахунку рентабельності від впровадження прогресивних організаційно-технічних заходів на підприємстві або обґрунтування рішень щодо виробництва нових видів продукції., і в цілому отримання максимального прибутку від діяльності компанії. З цією метою компанія реалізує ряд заходів, серед яких виділяються наступні.

Виробнича собівартість продукції, реалізованої протягом періоду (Дт 901 Кт 26) і нерозподілені загальновиробничі витрати (Дт 901 і Кт 91) (іноді наднормативні виробничі витрати (Дт 901 і Кт тих рахунків, де виявлено відхилення від установлених норм).

Виходячи з вищесказаного, загальна схема обліку витрат має такий вигляд (рис. 2.2).

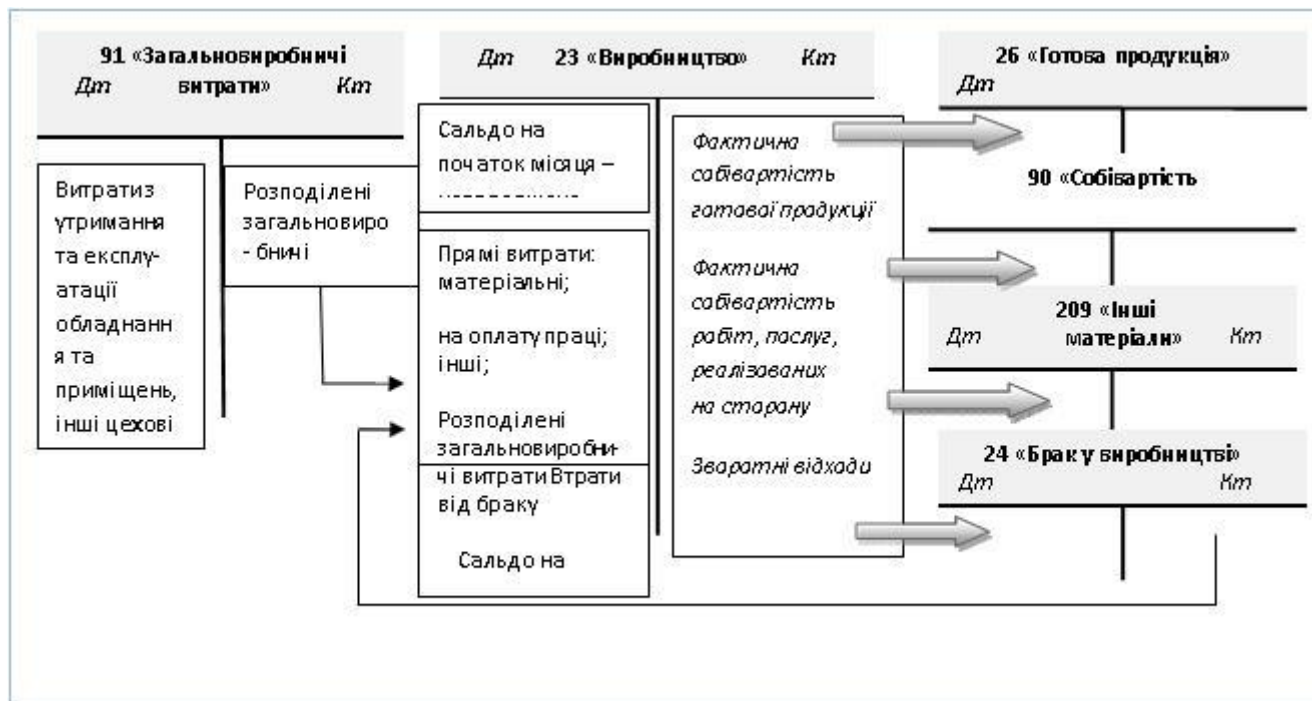

Рис. 2.2. Загальна схема обліку витрат на виробництво

Проте іншою можливістю обліку витрат є використання рахунків з 8 класу плану рахунків [86].

11. цьому випадку рахунки класу 8 «Витрати за статтями» використовуються для узагальнення інформації про витрати суб'єкта господарювання за статтями протягом звітного періоду. На рахунках цього класу, за винятком рахунка 85 «Інші витрати», розрахунок витрат операційної діяльності здійснюється за видами витрат.

Для цілей звітності, управління, контролю та аналізу необхідний певний рівень деталізації та аналізу інформаційних ресурсів про витрати. Зазвичай вона визначається суб'єктами господарювання самостійно. Інформація про витрати

підприємства з первинних документів переноситься до регістрів бухгалтерського обліку.

Аналіз структури плану рахунків дозволяє зробити деякі висновки:

12. Використання рахунків класу 9 (перший варіант) є найбільш придатним для складання звіту про фінансові доходи. Облікові записи цього корпоративного класу необхідно використовувати, оскільки інвестиції та фінансова діяльність тут досить поширені. Для отримання інформації про поелементну вартість необхідно виготовляти конкретні зразки, які не потребують значних трудовитрат. Крім того, подвійний запис робить це можливим без будь-яких проблем на основі кредитових операцій відповідних рахунків.

2. Використання рахунків класів 8 і 9 (другий варіант) є дуже трудомістким способом, але дає максимум інформації для складання звіту про фінансові результати. Технічна складність полягає в тому, що витрати операційної діяльності відображаються двома записами, але для забезпечення систематичне формування інформації про структуру собівартості продукції на великих підприємствах у звіті про фінансові результати (ф. № 2), рахунках класу 8 «Витрати за елементами обов'язково», що сприятиме підвищенню якості звітності. Однак облікові записи класів 8 і 9 є тимчасовими. Крім того, інформація, яку вони генерують, більше спрямована на підготовку фінансових звітів, і неможливо простежити зв'язок звітів про витрати з виробничим процесом.

Зведення відомостей про витрати підприємства оформляється в Журналі 5 (або 5А). Тобто, у випадках, коли суб'єкт господарювання записує витрати за статтями, журнал 5А повинен використовуватися для підсумовування витрат. Цей Журнал відрізняється від Журналу 5 тим, що має видання за позиціями розділу III Б [17, с. 452] (рис. 2.3).

Журнал 5		Журнал 5А
I. З кредиту рахунків 90-96 в дебет рахунків	=	I. З кредиту рахунків 90-96 в дебет рахунків
II. Витрати з податку на прибуток, витрати фінансової, інвестиційної діяльності, інші витрати	=	II. Витрати з податку на прибуток, витрати фінансової, інвестиційної діяльності, інші витрати
III. Витрати діяльності	=	III А. Витрати діяльності
		III Б. Витрати за елементами
IV. Аналітичні дані до рахунку 28 "Товари"	=	IV. Аналітичні дані до рахунку 28 "Товари"
Відомість 5.1 аналітичного обліку запасів	=	Відомість 5.1 аналітичного обліку запасів

Рис. 2.3. Порівняльна структура журналів 5 і 5А

Для створення Журналів 5 та 5А використовуються дані первинних документів, накопичувальних відомостей, стенограмних аркушів, інших журналів тощо. На основі первинних документів дані про витрати на діяльність відображаються в облікових регістрах, інформація з яких потім використовується для заповнення головної книги та фінансової звітності (рис. 2.4) [24].

Як показано на рис. 2.4, інформація з Журналів 5 (5А) використовується для складання фінансового результату (Звіт про загальний дохід).

Тому Міністерство фінансів України рекомендувало два варіанти журнально-ордерних реєстрів для обліку виробничих витрат: Журнал 5

13. для підприємств, які не використовують рахунки 8 класу "Витрати за статтями" та Журнал 5А - для інших підприємств.

2.2. Система обліку витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства

Адміністративні витрати, витрати на збут та інші витрати операційної діяльності не включаються до собівартості готової та реалізованої продукції, тому інформація про такі витрати узагальнюється на рахунках обліку витрат звітного періоду: 92 «Адміністративні витрати», 93 «Витрати на збут» , 94 —Інші витрати операційної діяльності».

Адміністративні витрати, які обліковуються на однойменному рахунку 92 "Адміністративні витрати", як правило, групуються за статтями та за економічною ознакою. Організація аналітичного обліку адміністративних витрат за економічними елементами передбачає розбивку витрат на такі категорії: матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація та інші витрати [30, С. 225].

Витрати на управління підприємством включають значну кількість витрат (рис. 2.6).

Рис. 2.6. Склад адміністративних витрат підприємства [109]

До групи витрат, пов'язаних з адмініструванням підприємства ТЗОВ «Уніплит» належать витрати на оплату праці працівників адміністративного апарату підприємства з відрахуваннями на соціальні заходи; Витрати на матеріально-технічне забезпечення апарату управління; Витрати на оплату відряджень працівників апарату управління та на придбання літератури для інформаційного забезпечення господарської діяльності підприємства, в тому числі законодавства та підписку на фахові видання; або на оплату послуг за участь у семінарах, що проводяться з метою підвищення професійного рівня працівників апарату управління; Витрати на оплату послуг інших підприємств, пов'язаних з управлінням підприємством, якщо штатним розписом підприємства не передбачено відповідних функціональних послуг; Компенсаційні витрати за використання та обслуговування систем управління:

центрів обробки даних, систем сигналізації та систем зв'язку (пошта, телеграф, телефон) загальногосподарського призначення;

Витрати на отримання державними органами ліцензій та інших спеціальних дозволів на провадження господарської діяльності, у тому числі плата за реєстрацію підприємства в органах державної реєстрації, зокрема в органах місцевого самоврядування, їх виконавчих органах; витрати державна служба; Витрати на проведення аудиту відповідно до чинного законодавства, у тому числі на проведення добровільного аудиту за рішенням Товариства; витрати на оплату витрат на розгляд спорів у судових інстанціях; витрати на організацію прийомів, свят, придбання та роздачу подарунків; представницькі витрати;

До групи витрат на утримання та ремонт основних засобів, інших необоротних активів загальногосподарського призначення включаються витрати на утримання та експлуатацію основних засобів та інших необоротних активів загальногосподарського призначення; Витрати на ремонт, здійснений з метою підтримання об'єкта в робочому стані та отримання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від використання основних засобів та інших довгострокових матеріальних активів загальногосподарського призначення; Витрати на погашення вартості придбання основних засобів, інших матеріальних цінностей загальногосподарського призначення шляхом нарахування амортизації; Витрати на протипожежний та охоронний захист загальногосподарських об'єктів; Витрати на забезпечення працівників іншого загальногосподарського персоналу спеціальним одягом, взуттям, обмундируванням, обмундируванням, засобами захисту, необхідними для виконання професійних обов'язків, милом та іншими мийними, дезінфекційними засобами за переліком і нормами, встановленими чинним законодавством, або на відшкодування працівникам витрат на придбання спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, якщо вони не видані адміністрацією; Витрати на страхування ризиків відповідальності, пов'язаних з експлуатацією транспортних засобів, що входять до складу

основних фондів загальногосподарського призначення підприємства; Витрати на страхування активів підприємства загальногосподарського призначення.

Витрати на підтримку виробничого процесу включають витрати на придбання сировини, матеріалів, палива, енергії, інструменту, обладнання та іншого робочого інвентарю; Витрати, пов'язані із забезпеченням контролю за виробничими процесами та якістю продукції (робіт, послуг) працівниками адміністративного апарату підприємства; Витрати на забезпечення безпеки праці, охорони праці, гігієни та інших спеціальних вимог, передбачених правилами технічної експлуатації, нагляду та контролю за діяльністю підприємства в установленому законодавством порядку; витрати на проведення попередніх і регулярних медичних оглядів працівників; Витрати, пов'язані з наймом працівників, передбачених законодавством, з урахуванням витрат на оплату випускників професійно-технічних навчальних закладів та молодих спеціалістів, які закінчили вищий навчальний заклад, витрати на проїзд до місця роботи. До податків, зборів та інших обов'язкових платежів, передбачених законодавством (крім податків, зборів та обов'язкових платежів, що включаються до собівартості продукції (робіт, послуг)) належать:

- Основна плата;
- податок з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів загальногосподарського призначення;
- Збір за спеціальне використання водних ресурсів Збір справляється за використання водних ресурсів для загальногосподарських потреб підприємства;
- внески на соціальне страхування від нещасних випадків;
- Збори на обов'язкове державне пенсійне страхування з вартості послуг мобільного зв'язку в разі користування цими послугами працівниками апарату управління підприємства;
- Інші витрати

20. До складу витрат на професійну підготовку або перепідготовку працівників апарату управління та іншого загальногосподарського персоналу включаються суми заробітної плати за основним місцем роботи керівників і спеціалістів апарату управління та іншого загальногосподарського персоналу підприємства за час навчання з відрив від виробництва в системі підвищення кваліфікації та перепідготовки персоналу; Оплата праці керівників, спеціалістів апарату управління підприємства, залучених без звільнення від основної діяльності для підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників для керівництва виробничою практикою студентів вищих і середніх спеціальних навчальних закладів; Оплата навчальної відпустки із збереженням повного або неповного заробітної плати, яка надається керівним та іншим працівникам загальногосподарського профілю, надається відповідно до законодавства особам, які успішно навчаються у вечірніх і заочних вищих і середніх спеціальних навчальних закладах, аспірантурі та для відвідування сесії та для складання іспитів; Витрати, пов'язані з виплатою різниці між стипендією у розмірі тарифної ставки (мінімальної заробітної плати) працівника І розряду та витратами цих навчальних закладів (на виплату стипендії, забезпечення харчування учнів ПТНЗ та форменим одягом).) [110, с. 449]. Слід зазначити, що адміністративні не включаються до собівартості виробленої та реалізованої продукції, а покриваються за рахунок валового прибутку підприємства або збільшують валові збитки підприємства.

Виробництво (в подальшому з віднесенням на рахунок 90 «Собівартість реалізованої продукції»); та пов'язані з безпосереднім обслуговуванням апарату управління (з включенням їх на рахунок 79 "Фінансові результати").

Щомісячне списання адміністративних витрат виробничого підрозділу здійснюється за розрахунком (довідкою), складеним працівником бухгалтерії. Узагальнення обліку адміністративних витрат здійснюється за журнальною формою обліку в журналі №5.

Слід зазначити, що організація обліку витрат на основну діяльність у розумінні функції збуту відбувається за допомогою витрат на збут. До складу витрат обігу включаються витрати, пов'язані з реалізацією (реалізацією) продукції (товарів, робіт, послуг) у межах таких груп (рис. 2.7).

Рис. 2.7. Склад витрат на збут

До групи витрат на утримання підрозділів підприємства, пов'язаних із реалізацією продукції, відносяться витрати на оплату праці та комісійні винагороди працівників підрозділів, продавців і торгових представників, які забезпечують продаж продукції зі знижками для святкових заходів; витрати на оплату відряджень; Матеріальні витрати, канцтовари. Він включає витрати на утримання, ремонт і експлуатацію найважливіших засоби інших довгострокових матеріальних активів, пов'язані з реалізацією продукції, включають витрати на технічний огляд, технічне обслуговування, ремонт і технічне обслуговування основних засобів та інших довгострокових матеріальних активів; на оплату праці робітників, зайнятих утриманням і ремонтом основних засобів; відрахування на соціальні заходи; вартість спожитої електроенергії, матеріалів, запасних частин, мастильних та миючих засобів, води, пари та інших видів енергії; Амортизація від вартості основних засобів, інших матеріальних необоротних активів.

2.3. Удосконалення обліку виробничо-комерційних витрат для прийняття управлінських рішень щодо оптимізації їх величини

Для вдосконалення управління підприємством необхідно використовувати нові методи управління та сучасні технічні засоби побудови різноманітних інформаційних систем. А головне, необхідно провести докорінну реконструкцію його техніко-інформаційної бази на основі впровадження автоматизованої системи обліку, аналізу та аудиту, яка б включала автоматизовані робочі місця бухгалтерів.

Розвиток інформаційних технологій бухгалтерського обліку в останні роки відбувається все більш швидкими темпами. Якісні характеристики програм, що пропонуються на ринку інформаційних послуг, постійно вдосконалюються, підвищується не тільки їх продуктивність, а й функціональне наповнення. Тому виникає необхідність класифікації інформаційних систем, що пропонуються для підтримки бухгалтера (рис. 2.8).

22. умовах комп'ютеризації спрощується облікова робота, знижується її трудомісткість, що в свою чергу підвищує як оперативність отримання необхідної інформації, так і її оперативність.

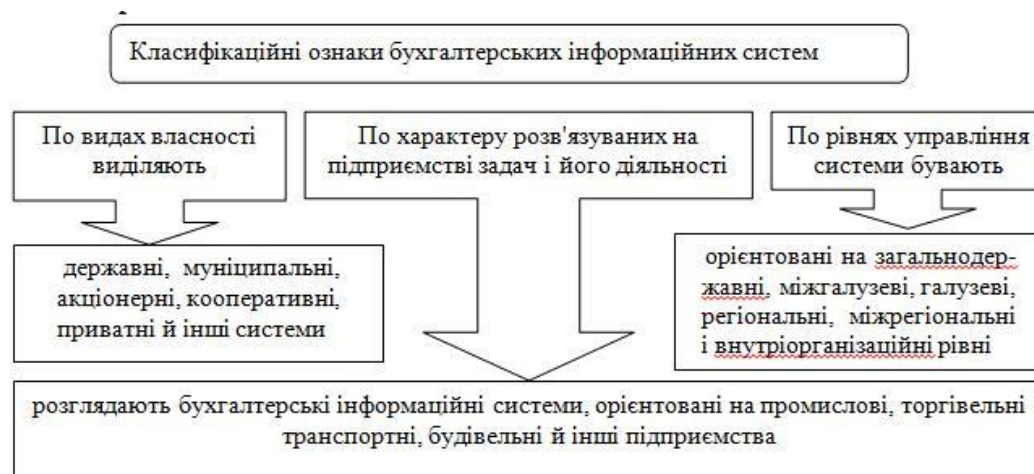
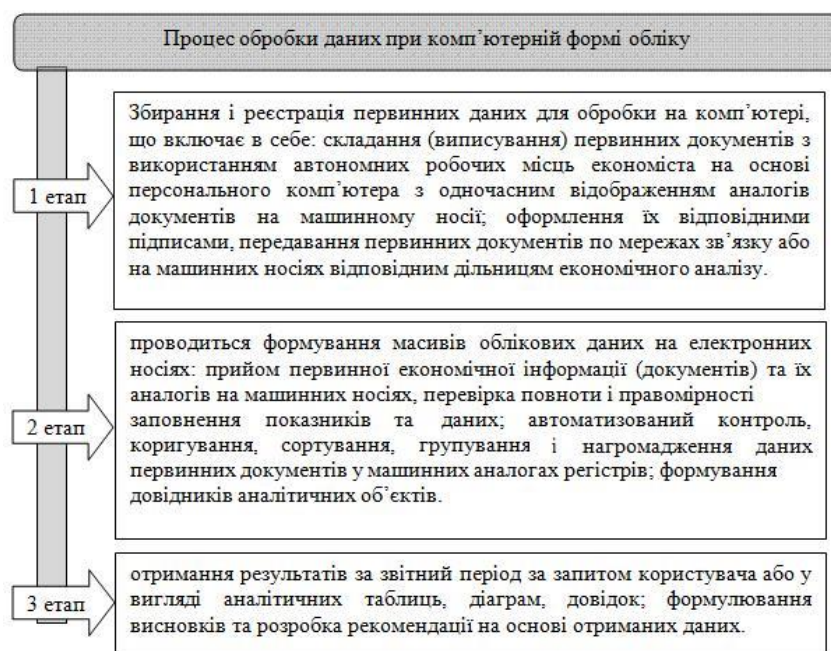

Рис. 2.8. Класифікація бухгалтерських інформаційних систем [97, с. 42]

- основі комп'ютерних форм бухгалтерського обліку лежить основний елемент методу бухгалтерського обліку та економічного аналізу - документація.

Вихідна інформація з вихідних документів заноситься в пам'ять комп'ютера та групується та узагальнюється за допомогою комп'ютерних програм.

Технологічний процес обробки даних за допомогою комп'ютерної форми обліку можна поділити на три етапи (рис. 2.9).

Комп'ютерна система бухгалтерського обліку характеризується повною автоматизацією обробки та систематизації облікової інформації. При цьому будь-які дані можуть відображатися в обліковому записі відразу після внесення - інформаційну базу. Систематизація та узагальнення наявних в інформаційній базі обліково-аналітичних даних відбувається автоматично і відображається в результуючих обліково-аналітичних та аудиторських даних [111].

Правильно організований облік витрат у вигляді калькуляції статей за їх походженням і видами продукції дає керівництву достатній обсяг інформації для прийняття ефективних управлінських рішень. Якщо для ведення бухгалтерського обліку використовується комп'ютерна програма з розгалуженим аналітичним обліком, то для внутрішньої звітності не потрібна інша додаткова інформація – достатньо згрупувати показники найбільш зручним для керівника способом.

Комп'ютеризація обліку витрат охоплює широкий спектр трудомістких операцій. До них відносяться: групування витрат на виробництво за напрямками витрачання, визначення нормативних (планових) і фактичних розмірів витрат,

облік відхилень від норм витрат, підсумований облік витрат на виробництво, відображення на рахунках синтетичного обліку кореспонденції рахунків.

Особливістю комп'ютеризації обліку витрат за звітний період є те, що в ній значною мірою використовуються дані, отримані на інших ділянках механізації обліку (праці і заробітної плати, матеріалів тощо). Механізація обліку витрат охоплює три взаємопов'язані напрями роботи:

- Облік операційних витрат, руху деталей, напівфабрикатів і незавершеного виробництва;
- Зведена відомість витрат;
- Складання звітних розрахунків за видами витрат.

О. В. Клименко слушно підкреслює, що комп'ютеризація бухгалтерського обліку повинна передбачати оперативний облік витрат звітного періоду, який полягає у щоденному контролі витрат матеріалів, праці та коштів та результатів їх використання. Організація достовірного обліку руху підприємства. ресурс і залишається [43, с. 28].

Типова конфігурація дозволяє автоматизувати нарахування комунальних послуг за такою процедурою (рис. 2.10).

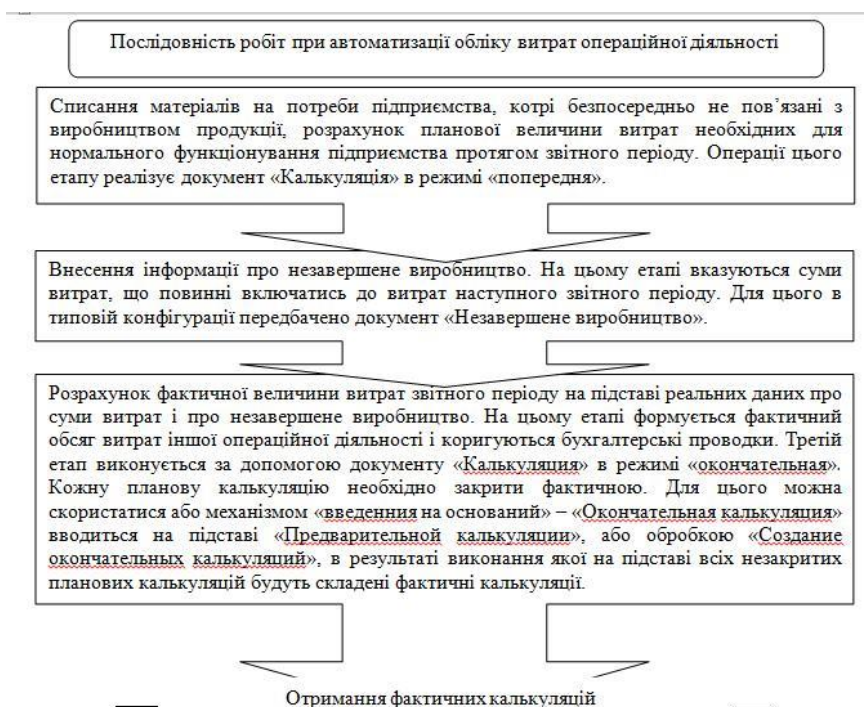

Рис. 2.10. Порядок автоматичного формування інформації про собівартість продукції

Другий і третій етапи проводяться в кінці місяця, коли сума додаткових витрат вже відома, тобто списана [20].

М. І. Бондар розглядає концептуальні підходи до вдосконалення програмних продуктів бухгалтерського обліку та наголошує, що система формування вихідної інформації має базуватися на таких загальноприйнятих принципах:

Унікальність і специфіка бухгалтерського обліку визначає його як систему постійного і безперервного відображення фактів господарської діяльності. Найважливішими вимогами до забезпечення функціональності вихідної інформації є:

- Достовірність - безпомилкова підготовка облікової та звітної інформації згідно методики;
 - повнота – надходження всієї облікової та звітної інформації;
- системність - взаємозв'язок відомостей хронологічного та систематичного обліку, синтетичного та аналітичного обліку;
- Дотримання дат первинних документів;
- своєчасність.

Перед початком ведення бухгалтерського обліку введення операцій, складання звітності тощо – необхідно налаштувати план рахунків та класифікатор видів об'єктів аналітичного обліку, а також налаштувати інші параметри програми. Після цього необхідно ввести початкові

сальдо. Журнал операцій відкривається при виборі в головному меню «Операції», «Операційний журнал».

Внесення операцій до журналу господарських операцій можна здійснювати декількома способами. Вони зображені на рис. 2.11.

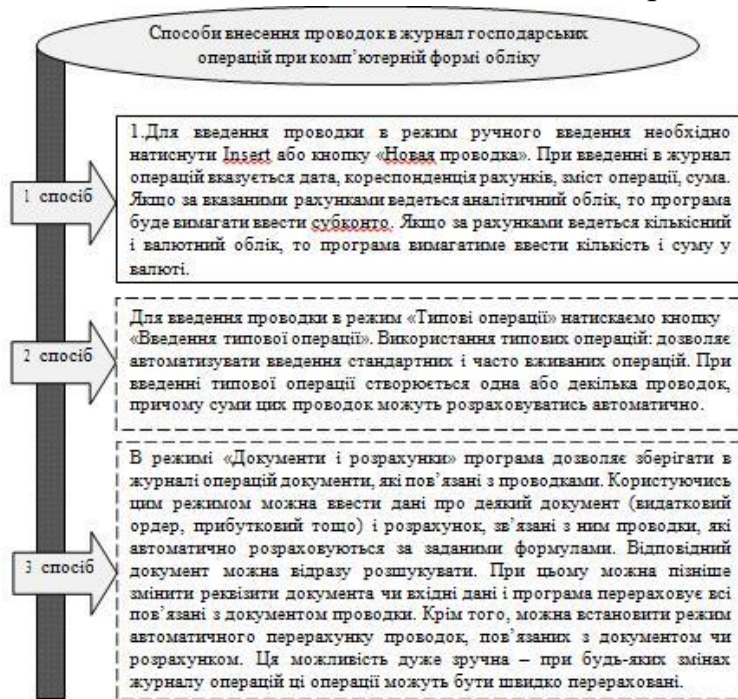

Рис. 2.11. Порядок формування проводок в журналі господарських операцій

При відображенні джерел необхідно надати користувачеві можливість змінювати склад джерел у документах залежно від обсягу поставленого завдання, а також коригувати зміст джерел та способи їх оформлення (зміни до нормативно-правових актів) в розумних межах. Нормативна інформація складається із сукупності норм, нормативів, цін, кошторисів, тарифів, процентних ставок та інших розрахункових величин.

Початок облікової інформації в процесі технологічної підготовки ціноутворення, виробництва тощо.

Висновки до розділу 2

На підставі проведеного дослідження методології та організації обліку витрат і доходів операційної діяльності ТЗОВ «УНІПЛИТ» можна зробити наступні висновки:

1. Дослідивши порядок ведення обліку витрат операційної діяльності, встановлено, що на підприємстві відкрито ряд субрахунків за рахунком 23 «Виробництво», які враховують специфіку галузі діяльності підприємства. . Оскільки переважним видом діяльності для нього є промислова заготівля деревини, це відображено в плані роботи. Зокрема, виробництво готової продукції з використанням основної сировини обліковується на рахунку 234/2 на субрахунку 234 «Інша продукція».

2. Вивчивши визначений чинним законодавством склад витрат на іншу операційну діяльність та фактичний склад цих витрат на досліджуваному підприємстві, вважаю за необхідне посилити аналітичний характер обліку адміністративних витрат. Для цього витрати, безпосередньо пов'язані з утриманням адміністративного персоналу, необхідно обліковувати на окремому субрахунку синтетичного рахунку 92 «Адміністративні витрати» (далі – «Адміністративні витрати»). А інші стосуються обслуговування безпосередньої господарської діяльності, згруповані в іншу групу (шляхом узагальнення їх на рахунку під назвою «загальногосподарські витрати»).

3. Підтверджено, що основними перевагами автоматизації обліку витрат і доходів операційної діяльності є: легкість створення бухгалтерських проводок під час обробки документів; Автоматизований розрахунок понесених операційних витрат і отриманих доходів; зростають можливості аналітичних розрахунків з використанням облікової інформації; Прискорити процес звітності та підвищити її довіру; Розширення каталогу форм первинних документів, а також внутрішньої та зовнішньої звітності; Зменшення часу на усунення несправностей шляхом надання загальних підсумків тощо

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ВИТРАТ ВИРОБНИЧО-КОМЕРЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Організація і планування аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства

Метою податкової перевірки з обліку доходів і витрат операційної діяльності є визначення достовірності даних первинних документів у частині визначення витрат і обліку доходів і формування фінансових результатів, повноти та своєчасності відображення первинні дані у зведених документах і регістрах бухгалтерського обліку, достовірність записів таких витрат і доходів від операційної діяльності та їх відповідність прийнятим принципам бухгалтерського обліку, достовірність відображення доходів і визначення результатів діяльності у звітності підприємства. юридичної особи, відповідність методології бухгалтерського обліку та оподаткування операцій з обліку доходів від реалізації, інших операційних доходів, що застосовуються на підприємстві, чинним нормативним документам України за звітний період.

Результати економічного аналізу, проведеного аудиторами, базуються на інформаційних потребах користувачів. Оскільки зазвичай існує дві основні групи користувачів, їхні вимоги до обсягу доступної їм інформації також різні. Розділіть внутрішніх і зовнішніх користувачів. Внутрішні користувачі (а саме: керівники та спеціалісти різних ієрархічних рівнів бізнес-одиниці) ставлять цілі перед системою аудиту щодо діагностики та оцінки поточного стану та майбутніх перспектив діяльності, а також результатів і ефективності її управлінських дій.

Потреби внутрішніх користувачів можна розділити на дві групи:

а) це потреби тих, хто безпосередньо зацікавлений у діяльності суб'єкта господарювання (тобто власників, акціонерів, кредиторів, партнерів);

б) потреби тих, хто захищає інтереси попередньої групи (а саме: регулятори, аудитори, профспілкові організації, ЗМІ тощо) [54].

За словами О. В. Наконечного, метою проведення аудиту обліку витрат і доходів підприємства є встановлення достовірності первинних даних щодо накопичення та амортизації витрат, повноти та своєчасності відображення первинних даних у зведених документах та бухгалтерському обліку. реєстри, правильність ведення обліку витрат і доходів та їх послідовність, принципи обліку, що використовуються, достовірність інформації про витрати і доходи підприємства, що міститься у звітності господарської одиниці [62, 63]. Виходячи з поставленої мети аудиту, заздалегідь виникає низка завдань (які показані на рис. 3.1). Предметом аудиту обліку операційних витрат є господарські операції та операції, пов'язані з накопиченням і амортизацією витрат діяльності, а також зв'язки, що виникають всередині та поза підприємством.

Джерела інформації для аудиту та застосування методів економічного аналізу поділяються на бухгалтерські та небухгалтерські процедури.

До джерел обліку належать: облік і звітність; статистичний облік і звітність; оперативний облік і звітність; вибіркові облікові дані. Основним джерелом аналізу є статистичний облік і звітність, що відображає низку масових явищ і процесів, що виявляють певні закономірності в економіці. Управлінський облік і звітність забезпечують оперативне отримання актуальної інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень щодо регулювання господарської діяльності.

Дані бухгалтерського обліку необхідні для поглибленого вивчення окремих питань діяльності підприємства.

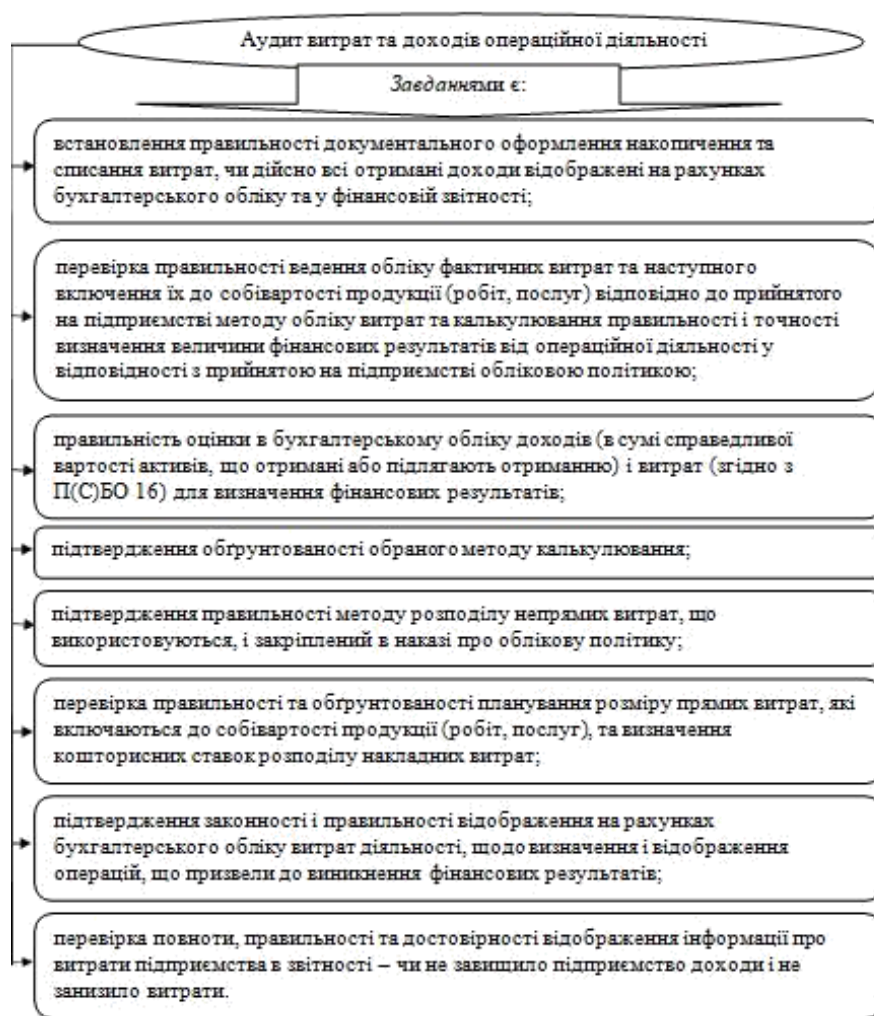

Рис. 3.1. Завдання аудиту доходів і витрат операційної діяльності

Проте основним джерелом інформації при дослідженні та аналізі витрат і доходів операційної діяльності є бухгалтерський облік. Використання даних бухгалтерського обліку надає аналітичним висновкам документальної обґрунтованості. При цьому вимоги до аналізу витрат компанії враховуються при розробці системи облікових показників, форм звітності та первинних документів.

Необлікова інформація, яка є джерелом для перевірки, міститься у: матеріалах попереднього внутрішнього та зовнішнього аудиту; матеріали лабораторного контролю (зокрема, якість продукції); Акти перевірок Державної фінансової служби; матеріали виробничих нарад; Матеріали та протоколи зборів трудового колективу; наявні матеріали ЗМІ; Матеріали, отримані в результаті особистих контактів експерта з виконавцями; а також інформація, отримана від споживачів продукції.

Документальне оформлення операцій з обліку витрат і доходів від операційної діяльності досліджуваного підприємства «УНІПЛИТ» здійснюється постійно. Для цього використовується багато первинних і зведених документів, які служать джерелами облікової інформації для проведення аудитів і економічного аналізу (рис. 3.2).

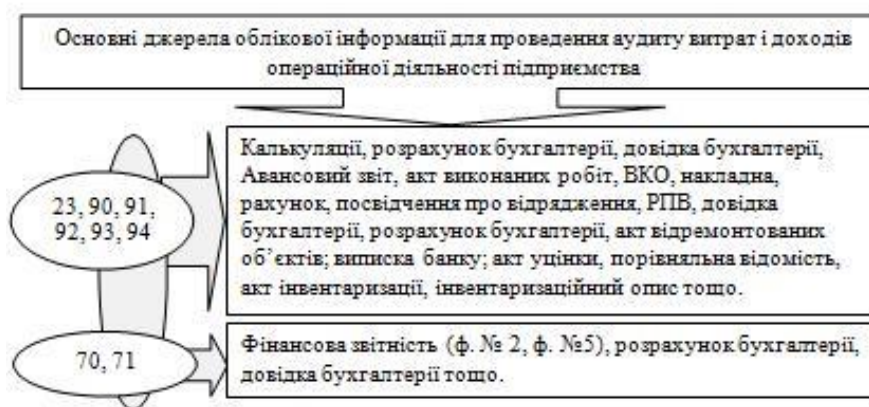

Рис. 3.2. Джерела облікової інформації для проведення аудиту

В чинних в Україні методичних вказівках та спеціальній науковій літературі, що висвітлюють методику та організацію аудиту витрат і доходів від підприємницької діяльності, насамперед приділяється увага аудиторському підтвердженню достовірності даних про доходи і витрати та їх процеси.

Навчання ігнорування впровадження аналітичних процедур аудиту. Питання розробки методології перевірки витрат і доходів від діяльності не можна вважати закритим, тим більше, що умови ведення бізнесу динамічно змінюються і висувають нові вимоги до визначення і розрахунку витрат і доходів від діяльності.

Аудит операційних витрат і доходів представлений у вигляді певної послідовності етапів, кожен з яких включає серію процедур, що виконуються аудитором. При цьому думки авторів щодо послідовності етапів та їх змісту часто розходяться. Проте в будь-якому випадку дії, які виконує аудитор під час перевірки, свідчать про необхідність інформації, яка дозволить зробити висновки та скласти висновок про достовірність звітності. У зв'язку з цим важливими є точність, достовірність, достовірність і своєчасність такої інформації. Отже, організація та методика аудиту операційних витрат і доходів

визначається насамперед правильним наданням аудитором інформації, що є досить актуальним, оскільки інформація про операційні витрати та доходи є основою самого процесу аудиту. Обсяг інформації вимагає від аудитора певної систематизації та класифікації, оскільки без такого підходу важко зібрати необхідні аудиторські докази, правильно оцінити економічні явища, факти та виробничі процеси.

Як бачимо з рис. 3.2, основним джерелом інформації про витрати та доходи від операційної діяльності є звіт про фінансові результати, який відображає їх склад та розмір і дозволяє проаналізувати та оцінити роль у формуванні фінансового результату підприємства.

Основні принципи складання звіту про фінансові результати визначено НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 [65]. Щодо надання додаткової інформації, не передбаченої затвердженими формами звітності, НП(С)БО 1 дозволяє додавати позиції із збереженням їх назви та коду.

Рядок із переліку додаткових статей фінансової звітності. Такий перелік міститься в додатку 3 до НП(С)БО 1 [65]. Звіт про фінансові результати містить інформацію про доходи, витрати, прибутки та збитки, а також нові групи статей – загальний інший дохід та загальний дохід підприємства за звітний період.

3.2. Методика аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства

При проведенні перевірки ТЗОВ «УНІПЛИТ» аудитором на етапі ознайомлення встановлено, що дане підприємство є підприємством

яке активно реалізується за кордоном, що свідчить про налагоджену систему управління підприємством, виконання маркетингових та стратегічних планів. , а також професійні обов'язки працівників. На підприємстві розроблено положення про облікову політику, робочий план рахунків, робочі інструкції для працівників бухгалтерії та інші документи, які регулюють питання ведення бухгалтерського обліку на підприємстві в цілому та витрат і доходів діяльності зокрема.

При перевірці витрат і доходів від діяльності найважливішими методами, які необхідно використовувати в подальшому, є: опитування, фактична перевірка, порівняння, перерахунок, перевірка документів, вибіркове дослідження.

Під час опитування аудитори повинні:

- вміти з'ясувати принципи бухгалтерського обліку ТЗОВ «УНІПЛИТ» щодо довгострокових активів, методи нарахування амортизації та безперервність їх застосування;
- визначити відсутність змін в обліковій політиці та методах нарахування амортизації протягом періоду;
- перевірено наявність необхідних пояснень у Ф. № 5 - Примітки до фінансової звітності.

Отримана таким чином інформація на початку перевірки дає змогу скласти загальне уявлення про організацію обліку витрат і доходів діяльності на даному підприємстві.

Під час фактичної перевірки варто поставити тестові запитання, відповіді на які допоможуть визначити правомірність відображення в обліку витрат і доходів операційної діяльності (приблизний перелік питань подано на рис. 3.3). Безпосередня перевірка документів проводиться вже на етапі основної перевірки. Але перш ніж переходити до основних операцій - порядку обліку витрат і доходів від діяльності - необхідно вивчити Положення про основи бухгалтерського обліку щодо питань, пов'язаних з обліком витрат і доходів від діяльності підприємства. Рекомендується провести перевірку з питань обліку витрат і доходів діяльності в порядку, встановленому цим наказом.

1. Огляд фінансового звіту (Ф.№2 Звіту про загальний прибуток).

Рекомендовані питання аудитора для тестування системи внутрішнього контролю і бухгалтерського обліку витрат і доходів операційної діяльності

1. Чи відповідає визнання доходів П(с)БО № 15 і витрат П(с)БО 16?
2. Ким затверджуються прайси (прейскуранти)? Керівником?
3. Наявність затверджених прейскурантів.
4. Особи, які дають дозвіл на реалізацію продукції (робіт, послуг):
керівник?
5. Особи, які розробляють і затверджують цінову політику: державні органи?
6. Хто приймає рішення про реалізацію продукції (робіт, послуг) пов'язаним особам: керівник?
7. Чи були виявлені випадки реалізації продукції без документів на відвантаження?
8. Чи були у звітному періоді зміни в класифікації витрат на постійні та змінні?
9. Чи були у звітному періоді зміни в класифікації витрат на прямі і непрямі?

10. Чи були у звітному періоді зміни методів розподілу непрямих витрат між окремими об'єктами обліку витрат?
11. Чи були у звітному періоді зміни методу калькулювання собівартості продукції, зміни складу і змісту калькуляційних статей?
12. Чи були у звітному періоді зміни об'єктів обліку витрат?
13. Чи були у звітному періоді зміни порядку розрахунку понаднормативних виробничих витрат?
14. Чи були у звітному періоді зміни у відображенні незавершеного виробництва?
15. Чи були у звітному періоді суттєві зміни номенклатури виробленої продукції?
16. Чи були у звітному періоді суттєві зміни технології виробництва продукції на підприємстві?
17. Чи ведеться аналітичний облік реалізації продукції (робіт, послуг) і визначення доходів за бартерними угодами?
18. Чи ведеться окремо облік різних видів доходів: відомості; картки; інше?
19. Чи ведуться книги реєстрації замовлень на продаж готової продукції?
20. Чи відвантажувалася продукція пов'язаним особам?
21. Чи відвантажувалася продукція за бартерним контрактом?
22. Чи є відповідальні особи за повноту і своєчасність відвантаження товарів (робіт, послуг)?
23. Чи затверджені на підприємстві методичні рекомендації щодо розрахунку собівартості реалізованої продукції?
24. Чи звіряються дані аналітичного обліку з формування доходів: з журналами- ордерами; з Головною книгою?
25. Чи звіряються рахунки-фактури із затвердженими замовленнями на продаж і документами на відвантаження продукції?
26. Чи здійснюються перевірки визнання доходів згідно з П(с)БО?

2. Визначення суттєвості окремих груп доходів: дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а саме сума доходу, питома вага в загальній сумі доходу, визначення суттєвості:

- графа 70 «Дохід від реалізації» з відповідними субрахунками;
- графа 71 «Інші операційні доходи» з відповідними субрахунками.

3. Перевірка доходів від реалізації готової продукції (субрахунок 701), доходів від реалізації товарів (субрахунок 702), доходів від реалізації робіт (послуг) (субрахунок 703), інших операційних доходів. (рахунок 71) за планом:

- Перевірка ордерів на продаж;
- Перевірка дотримання розрахункових цін;
- Перевірка повноти виписки з розрахунку за Книгою реєстрації;
- перевірка повноти надходжень;
- Перевірка відповідності документів на відвантаження продукції затвердженому замовленню;
- перевірка випадків відсутності документів з вантажу;
- Звірка рахунків із затвердженими замовленнями на закупівлю та товаросупровідними документами;
- Перевірка кількості відвантаженої продукції за даними складського обліку та документів на відвантаження продукції;
- перегляд ціноутворення;
- Перевірка правильності ведення обліку продажів;
- Перевірка повноти довідок про доходи за звітний період.

4. Перевірка дотримання умов визнання витрат і доходів підприємства

Перевірка правильності формування собівартості продукції (робіт, послуг). При проведенні перевірки слід звернути увагу, що згідно з вимогами П(С)БО 16 лише прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці та ін. Прямі витрати включаються до собівартості продукції (робіт, послуг) включаються.

Перевірка правильності формування собівартості продукції (робіт, послуг). При проведенні перевірки слід звернути увагу, що згідно з вимогами П(С)БО 16 лише прямі матеріальні витрати, прямі витрати на оплату праці та ін. Прямі витрати включаються до собівартості продукції (робіт, послуг) включаються.

При формуванні собівартості продукції (робіт, послуг), перш за все, необхідно вивчити правильність включення витрат до собівартості.

При дослідженні витрат, що складають собівартість виготовленої продукції, аудиту виробничої діяльності повинні бути встановлені:

- 1) обґрунтування статей і номенклатури статей видатків;
- 2) правильність документального оформлення операцій з обліку витрат та оприбуткування готової продукції;
- 3) достовірність калькулювання продукції та калькулювання собівартості продукції;
- 4) достовірність формування, розподілу та обліку загальновиробничих витрат;
- 5) Повнота бронювання товару та коректне відображення в облік

При перевірці собівартості продукції в промислових масштабах підприємство має звернути особливу увагу на такі основні показники:

- наявність сум, не пов'язаних безпосередньо з собівартістю продукту, які відносяться на зменшення або збільшення витрат на виробництво;
- точність віднесення витрат майбутнього періоду на витрати виробництва;
- Віднесення невиробничих витрат на собівартість.

При дослідженні виробничих витрат встановлюється наявність кошторисів (планових і звітних). Необхідно перевіряти достовірність звітів про собівартість продукції та записів у бухгалтерських документах, виявляти необґрунтоване списання різних витрат на виробництво продукції. Крім того, звітні розрахунки підприємства перевіряються за первинними документами та

записами в регістрах бухгалтерського обліку. Під час перевірки ревізор повинен перевірити дотримання встановленого порядку обліку та калькулювання собівартості продукції за окремими виробами.

3.3. Удосконалення методики аудиту витрат виробничо-комерційної діяльності підприємства

Для узагальнення результатів перевірки витрат і доходів операційної діяльності важливо проаналізувати їх структуру та динаміку за кілька років. Аналіз операційних витрат відрізняється особливою мобільністю, він передбачає постійний моніторинг внутрішнього і зовнішнього середовища, врахування специфіки господарської діяльності, вироблення виваженої стратегії і тактики виробничої, маркетингової, та інших видів діяльності. Залежно від наслідків його проведення доцільно отримати нову інформацію, яка забезпечить впевненість у достовірності аудиторського висновку.

Аналіз витрат від діяльності на основі звіту про фінансові результати (звіту про загальний дохід) дає змогу відстежити тенденції розвитку отриманих фінансових результатів за декілька років та оцінити вплив заявлених витрат на показник результату [2]. У таблиці 3.4 наведено структуру видатків ТЗОВ «УНІПЛИТ» за 2020-2021 рік

Статті витрат	2020 рік		2021 рік		Абсолютне	Відносне
	тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %	відхилення, тис. грн.	відхилення, %
Собівартість реалізованої продукції	20680	70,53	35032	68,99	14352	69,40
Адміністративні витрати	2912	9,93	4638	9,13	1726	59,27
Витрати на збут	4247	14,49	5865	11,55	1618	38,10
Інші операційні витрати	1480	5,05	5246	10,33	3766	254,46
Разом витрат від операційної діяльності	29319	100	50781	100	21462	73,20

Як видно з таблиці 3.5, у 2021 році витрати Тзов Уніплит зросли на 21462 тис. грн. Зрозуміло, що в загальній сумі операційних витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції – 68,99% у 2021 році (щоправда, це трохи менше, ніж у 2020 році, коли було 70,53%). Сума адміністративних витрат у 2021 році зросла на 1726 тис. грн., але їх частка в загальній сумі операційних витрат зменшилась на 0,8%, що є позитивним фактором. Собівартість реалізованої продукції також зменшилася на 1618 тис. грн., але їх частка в загальній структурі знову зменшилася на 2,95%, що пов'язано зі зменшенням обсягів реалізації. Вважаємо, що підприємству слід звернути особливу увагу на склад та обґрунтування суми інших операційних витрат, сума яких зросла на 3 766 тис. грн., а їх частка в загальній структурі операційних витрат також зросла на 5,28%.

Для ознайомлення зі складом операційних витрат за кожною статтею попередньої таблиці 3.5 та їх динамікою за 2020-2021 роки готуємо таблиці 3.5-3.7 наступної форми.

Таблиця 3.5 Склад статті операційних витрат ТЗОВ «УНІПЛИТ» «собівартість реалізованої продукції» та її динаміка за 2020–2021 р.

Статті витрат	2020 рік		2021 рік		Абсолютне	Відносне
	тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %	відхилення, тис. грн.	відхилення, %
Собівартість реалізованої продукції, всього:	20680	100	35032	100	14352	69,40
у тому числі: витрати на сировину і основні матеріали	1589	7,68	3587	10,24	1998	125,74
витрати на паливо	2056	9,94	4800	13,70	2744	133,46
витрати на енергію	486	2,35	568	1,62	82	16,87
витрати на оплату праці	6528	31,57	9324	26,62	2796	42,83
відрахування на соціальні заходи	2434	11,77	3452	9,85	1018	41,82

амортизація основних засобів і нематеріальних активів	572	2,77	1260	3,60	688	120,28
інші витрати, всього:	7015	33,92	12041	34,37	5026	71,65
в т. ч. оплата послуг сторонніх організацій	6636	—	12041	—	5405	81,45
ремонт машин і обладнання	379	—	—	—	-379	—

У статті «Собівартість реалізованої продукції» за 2021 рік найбільшу питому вагу мають витрати на оплату сторонніх послуг. Тому одним із шляхів зниження собівартості продукції є пошук шляхів самостійного виконання окремих робіт і послуг, без залучення сторонніх організацій. Значно зросли матеріальні витрати та витрати на паливо, про що свідчать коефіцієнти відносного відхилення 125,74% та 133,46% відповідно., Проте це збільшення пов'язане не зі збільшенням витрат палива та матеріалів, а саме зі збільшенням їх вартості. Таблиця 3.6 Склад статті операційних витрат ТЗОВ «УНІПЛІТ» «та її динаміка за 2020 2021 р.

Статті витрат	2020 рік		2021 рік		Абсолютне	Відносне
	тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %	відхилення, тис. грн.	відхилення, %
Витрати , всього:	2912	100	4638	100	1726	59,27
у тому числі: витрати пов'язані із використанням службових автомобілів	162	5,56	278	5,99	116	71,60
інші адміністративні витрати, всього:	2750	94,44	4360	94,01	1610	58,55
в т. ч. витрати на службові відрядження	4	0,14	12	0,26	8	200,00
витрати на оплату праці	1232	42,31	2265	48,84	1033	83,85
відрахування на соціальні заходи	367	12,60	523	11,28	156	42,51
амортизація основних засобів і нематеріальних активів	104	3,57	210	4,53	106	101,92

витрати на зв'язок	23	0,79	23	0,50	0	0,00
організаційно-технічні послуги	83	2,85	22	0,47	-61	-73,49
консультаційні та інформаційні послуги	84	2,88	32	0,69	-52	-61,90
юридичні послуги	39	1,34	34	0,73	-5	-12,82
витрати на охорону праці та підвищення кваліфікації персоналу	2	0,07	8	0,17	6	300,00
витрати на утримання необоротних активів загальногосподарського призначення	365	12,53	657	14,17	292	80,00
суми податків і зборів, обов'язкових платежів, що не включаються до собівартості продукції	23	0,79	31	0,67	8	34,78
поштово-телеграфні, канцелярські витрати, підписки періодичних видань	79	2,71	267	5,76	188	237,97
інші адмінвитрати	345	11,85	276	5,95	127	-20,00

У складі адміністративних витрат найбільшу питому вагу займають витрати на оплату праці адміністративного персоналу – 42,31% у 2020 р. та 48,84% у 2021 р. Крім того позитивним фактом є суттєве збільшення витрат на охорону праці та підвищення кваліфікації персоналу аж на 300%.

Таблиця 3.7 Склад статті операційних витрат ТЗОВ «УНІПЛІТ» «витрати на збут» та її динаміка за 2020–2021 р.

Статті витрат	2020 рік		2021 рік		Абсолютне відхилення, тис. грн.	Відносне відхилення, %
	тис. грн.	структура, %	тис. грн.	структура, %		
Витрати на збут, всього:	4247	100	5865	100	1618	38,10
у тому числі:	3828	90,13	5222	89,04	1394	36,42
транспортні витрати						
витрати на зберігання та упаковку	160	3,77	283	4,83	123	76,88

витрати на оплату праці	130	3,06	257	4,38	127	97,69
відрахування на соціальні заходи	49	1,15	95	1,62	46	93,88
амортизація основних засобів і нематеріальних активів	80	1,88	8	0,14	-72	-90,00

Аналізуючи собівартість реалізованої продукції, зазначимо, що сума транспортних витрат є найбільш вагомою в її складі і становить 89,04% і зросла на 1394 тис. грн. у 2021 році порівняно з попереднім роком. Транспортування лісоматеріалів та іншої готової продукції від ТЗОВ «УНІПЛИТ» безпосередньо до покупця є однією з поширених умов співпраці, що обумовлюється в договорах поставки. Інші витрати (а саме: витрати на зберігання та пакування, витрати на оплату праці, внески на соціальне страхування, амортизація матеріальних і нематеріальних активів) становлять близько 10% і мають тенденцію до зростання (без урахування амортизації).

Висновки до розділу 3

Вивчивши методику проведення аудиту витрат і доходів операційної діяльності, можна зробити наступні висновки:

1. Встановлено, що ТЗОВ УНІПЛИТ не має відділу внутрішнього аудиту та користується послугами зовнішніх аудиторів. Брак коштів не повинен бути перешкодою для впровадження системи внутрішнього аудиту в компанії, оскільки це підвищує інтерес інвесторів до таких компаній і дозволяє знизити підприємницький ризик. Виявлені внутрішнім аудитом резерви підвищення ефективності підприємства, зниження собівартості та збільшення прибутку можуть слугувати засобом підтримки такої аудиторської служби в майбутньому.

2. Надані докази того, що позитивний аудиторський висновок без використання спеціальних методів аналізу може приховувати значні економічні зловживання. Зокрема, це стало можливим завдяки використанню бюджетних коштів та цільового фінансування, яке має місце на досліджуваному підприємстві ТЗОВ «УНІПЛИТ» і склало у 2021 році 441 тис. грн., проте зменшилось на 433 тис. грн. минулого року, коли вони становили 2020 р. становили 874 тис. грн.).

3. Після проведення економічного аналізу операційних витрат і доходів Діяльністю ТЗОВ «УНІПЛИТ» ми отримали наступні результати.

У 2021 році витрати ТЗОВ «УНІПЛИТ» зросли на 21 млн 462 тис. грн. Зрозуміло, що в загальній сумі операційних витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції – 68,99% у 2021 році (щоправда, це трохи менше, ніж у 2020 році, коли було 70,53%). Сума адміністративних витрат у 2021 році зросла на 1726 тис. грн., але їх питома вага в загальному обсязі операційних витрат зменшилася на 0,8%, що є позитивним фактором. Собівартість реалізованої продукції також зменшилася на 1618 тис. грн., але їх частка в загальній структурі знову зменшилася на 2,95%, що пов'язано зі зменшенням обсягів реалізації. Вважаємо, що підприємству слід звернути особливу увагу на склад та обґрунтування суми інших операційних витрат,

сума яких зросла на 3 766 тис. грн., а їх частка в загальній структурі операційних витрат також зросла на 5,28%.

При аналізі структури операційних витрат за елементами встановлено, що у 2021 році найбільшу питому вагу в загальній сумі витрат займали інші операційні витрати з тенденцією до зростання на 4%. Ця обставина має стимулювати керівництво до прийняття управлінських рішень щодо оптимізації структури операційних витрат.

4. Доходи від реалізації готової продукції ТЗОВ «УНІПЛИТ» складають 89,48% усіх доходів від діяльності підприємства. За звітний період їх вартість зросла на 19189 тис. грн., внаслідок чого фінансовий результат від діяльності збільшився на 2150.000 грн., що є позитивним моментом для підприємства.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Вивчивши методику та організацію бухгалтерського обліку та аудиту доходів і витрат діяльності ТЗОВ «УНІПЛИТ» та узагальнивши результати проведеного дослідження, можна зробити наступні висновки:

1. У бухгалтерському обліку витрати і доходи класифікуються за різними ознаками, що дозволяє глибше вивчити склад і характер витрат, а керівництву підприємства детально проаналізувати суму витрат за різними класифікаційними ознаками та визначити джерела заощаджень, сприяє кращому розумінню мети витрат та їх економічної ролі в процесах, що протікають на підприємстві. Відповідно до вимог національних та міжнародних стандартів ТЗОВ «УНІПЛИТ» для класифікації витрат використовує такі ознаки: за центрами відповідальності; за видами продукції, робіт, послуг; за одиницею складу витрат; через методи перенесення вартості на продукти; за ступенем впливу виробництва на рівень витрат; після визначення відношення до виробничих витрат; за календарними періодами; за доцільністю витрачання; за співвідношенням витрат до процесу виготовлення; в економічному плані.

2. Вивчивши порядок обліку витрат операційної діяльності, встановлено, що на рахунку 23 «Виробництво» відкрито ряд субрахунків, які враховують специфіку галузі діяльності підприємства. Оскільки переважним видом діяльності для нього є промислова заготівля деревини, це відображено в плані роботи. Зокрема, виробництво готової продукції з використанням основної сировини обліковується на рахунку 23 на субрахунку 234 «Інша продукція». Звісно, сьогодні серйозною економічною проблемою лісгосподарських підприємств є те, що вони залишаються т.зв. матеріали для іноземних підприємств. Варто було б розширити власне виробництво готової продукції з дерева.

3. В результаті вивчення документації з формування собівартості продукції та ціни готової продукції встановлено, що реальна собівартість лісопродукції в ТЗОВ «УНІПЛІТ» розраховується за знеособленим кубометром деревини, без диференціації за сортиментами, породами, сортами та розмірами. Порівняльний аналіз їх якості та споживчих характеристик використовується для встановлення цін між окремими асортиментами лісопродукції. Базою для вивчення кон'юнктури ринку (тобто попиту і пропозиції) лісопродукції є планово-розрахункові ціни, розраховані на основі оптової ціни стандарту і рекомендованих коефіцієнтів якості, породи, бонітету, діаметра, сортименту. Однак часто використовуються ціни, погоджені з основними споживачами.

4. Дослідивши визначений чинним законодавством склад витрат на іншу операційну діяльність та фактичний склад цих витрат на досліджуваному підприємстві, вважаємо за необхідне посилити аналітичний характер обліку адміністративних витрат. Для цього витрати, безпосередньо пов'язані з утриманням адміністративного персоналу, необхідно обліковувати на окремому субрахунку синтетичного рахунка 92 «Адміністративні витрати» (далі – «Адміністративні витрати»), а інші стосуються утримання прямих господарської діяльності, згруповані в іншу групу (шляхом узагальнення їх на рахунку під назвою «загальногосподарські витрати»).

5. Підтверджено, що основними перевагами автоматизації обліку операційних витрат і доходів є: легкість створення бухгалтерських проводок при обробці документів; Автоматизований розрахунок понесених операційних витрат і отриманих доходів; зростають можливості аналітичних розрахунків з використанням облікової інформації; Прискорити процес звітності та підвищити її довіру; Розширення каталогу форм первинних документів, а також внутрішньої та зовнішньої звітності.

6. Встановлено відсутність відділу в ТЗОВ «УНІПЛІТ» використовується внутрішній аудит і послуги зовнішніх аудиторів. Брак коштів не повинен бути перешкодою для впровадження системи внутрішнього аудиту

в компанії, оскільки це підвищує інтерес інвесторів до таких компаній і дозволяє знизити підприємницький ризик. Виявлені внутрішнім аудитом резерви підвищення ефективності підприємства, зниження собівартості та збільшення прибутку можуть слугувати засобом підтримки такої аудиторської служби в майбутньому.

7. Надані докази того, що позитивний аудиторський висновок без використання спеціальних методів аналізу може приховувати значні економічні зловживання. Зокрема, це стало можливим завдяки використанню бюджетних коштів та цільового фінансування, яке має місце на досліджуваному підприємстві ТЗОВ «УНІПЛИТ» і склало у 2021 році 441 тис. грн., проте зменшилось на 433 тис. грн. минулого року, коли вони становили 2020 р. становили 874 тис. грн.).

8. Провівши економічний аналіз витрат і доходів діяльності ТЗОВ ТЗОВ «УНІПЛИТ» ми отримали наступні результати. У 2021 році витрати ТЗОВ «УНІПЛИТ» зросли на 21 млн 462 тис. грн. Зрозуміло, що в загальній сумі операційних витрат найбільшу питому вагу має собівартість реалізованої продукції – 68,99% у 2021 році.(хоча це трохи менше, ніж у 2020 році, коли було 70,53%). Сума адміністративних витрат у 2021 році зросла на 1726 тис. грн., але їх питома вага в загальному обсязі операційних витрат зменшилася на 0,8%, що є позитивним фактором. Собівартість реалізованої продукції також зменшилася на 1618 тис. грн., але їх частка в загальній структурі знову зменшилася на 2,95%, що пов'язано зі зменшенням обсягів реалізації. Вважаємо, що підприємству слід звернути особливу увагу на склад та обґрунтування суми інших операційних витрат, сума яких зросла на 3 766 тис. грн., а їх частка в загальній структурі операційних витрат також зросла на 5,28%. При аналізі структури операційних витрат за елементами встановлено, що у 2021 році найбільшу питому вагу в загальній сумі витрат займали інші операційні витрати з тенденцією до зростання на 4%. Ця обставина має стимулювати керівництво до прийняття управлінських рішень щодо оптимізації структури операційних витрат.

Доходи від реалізації готової продукції ТЗОВ «УНІПЛИТ» складають 89,48% усіх доходів від діяльності підприємства. За звітний період їх вартість зросла на 19189 тис. грн., що вплинуло на збільшення фінансового результату від діяльності на 2150 тис. грн., що є позитивним моментом для підприємства. Крім того, слід зазначити, що в структурі доходів від підприємницької діяльності найбільш різночине розрізняються доходи від курсової різниці підприємницької діяльності. У 2021 році їх сума склала 5 млн 73 тис. грн, що майже в 16 разів більше, ніж у попередньому році.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдашев С. Виправляємо помилки у складі виробничої собівартості / С. Абдашев // Дебет-Кредит. – 2010. – № 4. – С. 5–8.
2. Авілов С. Факторний аналіз витрат та доходів / С. Авілов // Наука молода. – 2008. – № 2. – С. 8–12.
3. Адамов К. Чи можливий компроміс між урахуванням доходів та витрат у бухгалтерському та податковому обліку? / К. Адамов // Консультант бухгалтера. – 2009. – № 24. – С. 3–9.
4. Антонов А. С. Виробничі витрати у зарубіжній практиці / А. С. Антонов // Міжнародний бухгалтерський облік. - 2008. - № 12. - С. 8-16.
5. Аронов А. А. Аудит виробничих витрат / А. А. Аронов // Вісник аудитора. - 2007. - № 2. - С. 14-18.
6. Астахова Н. Яка собівартість потрібна підприємству / Н. Астахова // Бухгалтерія. – 2009. – № 8. – С. 8–11.
7. Бабурін А. А. Формування фінансового результату та вплив факторів на його величину / А. А. Бабурін // Фінансовий менеджмент. - 2007. - № 2. - С. 10-17.
8. Безверхий К. В. Склад непрямих витрат у системі внутрішньогосподарського (управлінського) обліку / К. В. Безверхий // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. [Міжнародний ЗБ. наук. праць. Серія: Бухгалтерський облік, контроль та аналіз]. - Житомир: ЖДТУ. - 2008. - Вип. 3 (12). – С. 28–40.
9. Безверхий К. В. Сучасні підходи щодо удосконалення обліку загальногосподарських та управлінських витрат промислового підприємства / К. В. Безверхий // Вісник ЖДТУ. - 2012. - № 3 (61). – С. 10–14.
10. Безверхий К. В. Ще раз для тлумачення сутності зрозуміти «витрати» і "витрати", "витрати виробництва" та "виробнича собівартість" / К.В.Безверхий // Вісник ЖДТУ. Економічні науки - 2010. - № 2 (52). - С. 222-228.

11. Бондар М. І. Концептуальні підходи до удосконалення бухгалтерських програмних продуктів / М.І. Бондар // Інформаційні технології у змісті освіти та практичній діяльності фахівців з обліку та аудиту: проблеми методології та організації : тези дод. наук.-практ. конф. Київ, 18 февр. 2010 нар. - К.: КНЕУ, 2010. - С. 27-30.
12. Борисейко Ю. В. Перевірка доходів підприємства: особливості організації аудиту / Ю. В. Борисейко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vznu/eco/2012_1/092-096.pdf.
13. Булатов М. А. Теорія бухгалтерського обліку: [Учеб. сел.] / М. А. Булатов.- [3-тє вид., перероб. та дод.]. - М.: Видавництво «Іспит», 2005. - С. 256.
14. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: [підруч.] / Ф. Ф. Бутинець. - Житомир: Рута, 2003. - 726 с.
15. Бутинець Ф. Ф. Витрати виробництва та їх класифікація для потреб управління / Ф. Ф. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю та аналізу. - 2012. - №1 (22). – С. 11–18.
16. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: [підруч. для студ. ВНЗ спец. 7.050106 «Облік та аудит»] /Ф. Ф. Бутінець. 2-ге вид., Дод. І перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 640 с.
17. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік: облікова політика та план рахунків, стандарти та кореспонденція рахунків, звітність: [навч. посіб.] / За ред. проф. Ф. Ф. Бутінця. - 3-є вид. перероб. і дод. - Житомир: Рута, 2001. - с. 548.
18. Буфатіна І. Особливості обліку витрат на виробничих підприємствах
19. Бухгалтерський облік: [навч. посібн.] / О. П. Бархатов [та ін.]. - Тернопіль: Астон, 2005. - 496 с.
20. Виробництво в "1С: Бухгалтерії 8.1" // Автоматично з Дебет Кредит. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtki.com.ua/show/4cid0869.html>.

21. Власюк Г. В. Особливості аудиту витрат виробництва та собівартість продукції / Г. В. Власюк // Держава та регіон. Серія : Економіка та підприємництво. - 2007. - № 1. - С. 73-80.

22. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз: [навч. посіб.] / Б. Є. Грабовецький. - К.: ЦУЛ, 2009. - 256 с.

23. Грицак І. І. Управлінський облік за центрами відповідальності: доцільність та основні вимоги організації [Електронний ресурс] / І. І. Грицак
Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/13135/1/176_Gricak_423-426_69.pdf.

24. Давидова К. Підтверджуємо собівартість реалізованої продукції / К. Давидова // Баланс. 2011. - № 78.

25. Давидович І. Є. Калькулювання собівартості будівельної продукції та напрямки його удосконалення / І. Є. Давидович // Економічний аналіз: Зб. наук. праць каф. екон. аналізу ТНЕУ. - 2010. - №6. – С. 224–230

26. Дві великі різниці. Витрати та собівартість у бухгалтерському та податковому обліку // Баланс. - 2011. - № 33.

27. Дербін Ф. Єлізабет Економічна теорія та державний сектор: теорія, практика, термінологія, джерела: [Навч. посіб.] / Єлізабет Ф. Дербін, О. І. Кілієвич. – Укр. акад. держ. управління при Президентові України. - К.: У УАДУ, 1997. - С. 106.

28. Дерій В. А. Місце рахунків витрат і доходів підприємств у планах рахунків бухгалтерського обліку / В. А. Дерій // Галицький економічний вісник. - 2011. - № 1 (30). - С. 133 -143.

29. Дерій В. А. Термін «витрати» та його трактування для потреб обліку та контролю / В. А. Дерій // Галицький економічний вісник. - 2010. - № 1 (26). - С. 154-160.

30. Дішко І. Ю. Теоретичні аспекти сутності та класифікації адміністративних витрат / І. Ю. Дішко, Ю. Ю. Штулер // Актуальні проблеми Економіки. - 2010. - № 5. - С. 222-227.

. Задорожній З. В. Проблеми законодавчого регулювання бухгалтерського обліку в Україні / З. В. Задорожній // Зб. наук. праць «Економічний аналіз» – 2009. – Вип. 4. - С. 306-312.

32. Задорожній З. В. Управлінський облік витрат періоду операційної діяльності / З. В. Задорожній // Вісник ТАНГ. - 2004. - № 3. - С. 185-196.
33. Задорожній З. В. Управлінський облік доходів від операційної діяльності будівельних підприємств / З. В. Задорожній // Вісник ТАНГ. - 2005. - № 2. - С. 202-212.
34. Задорожній З.-М. В. Внутрішньогосподарський облік у будівництві: методологія та організація : дис.. д-а екон. наук: 8.00.09 / З.-М. В. Задорожній. -Тернопіль, 2007.
35. Закон України «Про аудиторську діяльність» [Електронний ресурс] від 22.04.1993 року № 3125-XII із змінами та доповненнями – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.
36. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в доповненнями – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
37. Звенячкіна В. Ю. Організація обліку витрат основної діяльності промислових підприємств / Ю. В. Звенячкіна // Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. - 2012. - № 33. - С. 267-272.
38. Зубрицька І. Облік витрат на виробництво продукції/І. Зубрицька //
39. Іваненко В. В.Внутрішній аудит витрат видів діяльності / В. В. Іваненко// Наука молода. - 2007. - № 3. - С. 34-39.
40. Кантерман О. Договір купівлі-продажу: нюанси / О. Кантерман // Баланс.- 2006. - № 11.
41. Караванська В. Аудит фінансових результатів / В. Караванська // Вісник податкової служби. - 2008. - № 5 - С. 7-10.
42. Клепар Г. І. Витрати підприємства у Налоговому кодексі України та національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку: узгодженість та суперечності / Г. І. Клепар // Науковий вісник Ужгородського університету. - 2011. - Спецвипуск 33. Частина 2. - С. 96-100.
43. Клименко О. В. Інформаційні системи та технології у обліку: [навч. посіб.]– К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
44. Коваленко Г. С. Етапі внутрішнього аудиту у системі управління витратами підприємства / Г. С. Коваленко // Економіка Криму. - 2012. - № 2 (39). - С. 189-192.
45. Ковтун С. Управління витратами / С. Ковтун, Н. Ткачук, С. Савлук. -

Х. : Фактор, 2008. - 272 с.

46. Козак В. Г. Визначення поняття «витрати» та їх оцінка / В. Г. Козак // Реформування економіки України: стан та перспективи : Зб. матеріалів IV Міжнар. наук. - Практ. конф., 26-27 листоп. 2009 р., м. Київ. – К. : МІБО КНЕУ, 2009. – С. 129–131.

47. Колісник Г. М. Економічна сутність витрат та управління ними / Г. М. Колісник // Науковий вісник ЛНТУ України. - 2009. - № 19. - С. 252-258.

48. Кондратова Т. Застосування факторного аналізу собівартості продукції на підприємствах / Т. Кондратова, О. Охотніченко // Економічний аналіз. - 2011.— Випуск 9. – Ч. 3. – С. 144–148.

49. Коновалова І. Р. Розвиток обліку прибутку в умовах трансформації відносин власності [Електронний ресурс]/І. Р. Коновалова. - М.: Економіст, 2003. - 382 с. – Режим доступу: [http://buhgalter911.com/ Res/MSBO/](http://buhgalter911.com/Res/MSBO/).

50. Корішко Н. Є. Формування доходів операційної діяльності підприємства за умов глобалізації економіки України / Н. Є. Коришко / Вісник ЖДТУ. - 2010. - № 3 (53).

51. Костецька Н. Факторний підхід до формування стратегії зниження витрат підприємства / М.Н.Костецька // Галицький економічний вісник. – 2011. –№1(30). - С. 159-166.

52. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку: [підруч.] / М. В. Кужельний, В. Г. Лінник. - К.: КНЕУ, 2001. - 334 с.

53. Куцик П. О. Загальновиробничі витрати: порядок формування та розподілу / П. О. Куцик, О. М. Чабанюк // Вісник Львівської комерційної академії. – Серія економічна. - 2011. - Вип. 35. - С. 206-212.

54. Ларіна А. А. Методичні засади застосування циклічного підходу при складанні програми аудиту [Електронний ресурс] / О. А. Ларіна // Режим доступу: <http://www.uchet.rsue.ru/4-2011.pdf#page=44>.

55. Лебедзевич Я. В. Особливості обліку фінансових результатів діяльності в умовах застосування комп'ютерних інформаційних систем / Я. В. Лебедзевич // Вісник ЖІТІ : Економічні науки. - № 20. - 2007. - С. 151-156.

56. Лінник В. Г. Основні напрями класифікації витрат підприємства / В. Г. Лінник, Н. Г. Золоторьова // Фінанси, облік та аудит. - К. - 2004. - Вип.3.

- С. 222-231.

57. Макаренко О. П. Методика аудиту виробничих витрат / О. П.

Макаренко, О. В. Кас'яненко // Держава та регіони. – Серія : Економіка та підприємництво. – 2012. – № 1. – С. 138–142.

58. Мельник Т. О. Бухгалтерський фінансовий облік : [підруч.] /Т. О.

Мельник. - Житомир: Рута, 2003. - 726 с.

59. Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=240945.

60. Мніх Є. В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [Підруч.] /

Є.В. В. Мніх. - Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2008.- 514 с.

61. Мошковська О. О. Облік витрат та калькулювання собівартості

продукції відповідно до вітчизняного законодавства: подальше розвиток та шляхи удосконалення [Електронний ресурс] / О. А. Мошковська. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/1837/1/23.pdf>.

62. Наконечний О. В. Аудит доходів та фінансових результатів / О. В.

Наконечний // Вісник аудитора. - 2007. - № 4 - С. 17-21.

63. Наконечний О. В. Методика аудиту витрат видів діяльності / О. В.

Наконечний // Вісник аудитора. - 2007. - № 5. - С. 10-16.

64. Нападовська Л. В. Управлінський облік: [Підр. для студ. вищ. навч.

закл.]/ Л. В. Нападовська. - К.: Книга, 2004. - 544 с.

65. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні

вимоги до фінансової звітності», ухвалене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73// [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://buhgalter911.com/Res/NPSBO/NPSBO1.aspx>.

66. Нашкерська Г. В. Фінансовий облік: [навч. посіб.] / Г. В. Нашкерська.

- К.: Кондор, 2009. - 503 с.

67. Негода Г. Витрати, що включаються до виробничої собівартості

підприємства / Г. Негода // Вісник податкової служби України. - 2003. - №15.

68. Немченко В. В. Аудит (основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту): [Підруч.] / [За ред. проф. В. В. Немченко, О. Ю.

Редько] – К: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

69. Ніколаєва В. П. Економічна сутність та зміст категорії «дохід підприємства» [Електронний ресурс] / В. П. Ніколаєва. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/oif_apk/2009_3/4_Nikol.pdf.

70. Ніщенко Л. П. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами / Л. Ніщенко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2006. – № 9. – С. 6–9.

71. Облік і звітність за міжнародними стандартами: [навч. посіб.] / З. В. Задорожній, В. М. Панасюк, Є. К. Ковальчук, В. Ю. Бродовський. – 2-ге вид., перероб. і доповн. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 446 с.

72. Облік та нормативно-правове забезпечення підприємницької діяльності [навч. посіб.] / Н. Я. Зарудна, О. М. Кундеус, Т. А. Яковець. – Тернопіль, Крок, 2016. – 281с.

73. Огійчук М. Ф. Аудит: організація та методика: [навч. посіб. для вузів]/М. Ф. Огійчук, І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. - К.: Алерта, 2012. - 584 с.

74. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посіб.] / За ред. В. С. Льоня. -К.: ЦНЛ, 2006. - 696 с

75. Організація бухгалтерського обліку: [навч. посіб.] / Ю. Д. Чацкіс [та ін.]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.

76. Осадча Г. Собівартість: аспекти бухгалтерського, податкового та управлінського обліку / Г. Осадча // Облік і фінанси АПК. – 2011. – № 3. – С. 34–38.

77. Остапенко Я. О. Облік витрат на виробництво та собівартість продукції в ринкових умовах / Я. О. Остапенко // Науковий вісник Національного університету ДПС України. - 2010. - № 2 (49). - С. 121-126.

78. Павликівська О. І. Облік та аудит виробничих витрат (на прикладі підприємств цукрової промисловості): дис. канд. екон. наук: 08.06.04/ О. І. Павликівська. -Тернопіль, 2002. - 253с.

79. Панченкова Ю. В. Економічна сутність витрат основної діяльності промислового підприємства [Електронний ресурс] / Ю. В. Паченкова, С. І. Головацька, О. Г. Зеленська // – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vlca_Ekon/2011_36/65.pdf.

80. Пелешко Н. М. Аналітичні процедури аудиту доходів та витрат підприємства [Електронний ресурс] / Н. М. Пелешко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/natural/vnulp/Menegment/2009_647/79.pdf.
81. Петрук О.М. Історія та іноземний досвід регулювання бухгалтерського обліку / О.М. Петрук // Вісник ЖДТУ. - 2005.- №3(33) - Економічні науки. - С. 156-167.
82. Плешонкова Л. Бухгалтерський облік витрат на виготовлення продукції / Л. Плешонкова // Баланс. – 2007. – –33.
83. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
84. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», ухвалене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290, із змінами та доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України, числі наказом від 09.12.2011р. №1591 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.
85. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», ухвалене Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. №318 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
86. Про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій України: інструкція від 30.11.1999 р. № 291// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
87. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат та фінансових результатів: проблеми теорії та практики: [монографія] / Н. В. Прохар, Ю. О. Ночівна. – Полтава: РВВ ПУЕТ ПУЕТ, 2011. - 257 с.

ДОДАТКИ

Квитанція №1

Підприємство: 30905968 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УНІПЛИТ"

Документ: S0100114 Ф1, Баланс

Файл: 260060030905968S010011410006767122021.XML

За період: Рік, 2021 р.

Документ доставлено до центрального рівня Державної податкової служби України 23.02.2022 в 10:20:38

Підписи документа:- перший - печатка, 30905968 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

[illegible]

ТОВ "Центр сертифікації ключів "Україна"

- другий - директор, 2802719699 Коломієць Анатолій Анатолійович, сертифікат №

010000000000000000000000000077ecd39, видавець UA-36865753-2101 КНЕДП ТОВ "Центр сертифікації ключів "Україна"

- третій - бухгалтер, 2685102472 Алексеєнко Олександр Олександрович, сертифікат №

0100000000000000000000000000000077ecd49, видавець UA-36865753-2101 КНЕДП ТОВ "Центр сертифікації ключів "Україна".

ДОКУМЕНТ ЗБЕРЕЖЕНО НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ РІВНІ.

Через певний час подбайте про прийом квитанції №2 щодо результатів перевірки та прийняття/неприйняття Вашого електронного документу.

Відправник: Автоматизована система "Єдине вікно подання електронних документів" ДПС України, версія 2.3.8.33

Квитанція №2

Підприємство: 30905968 ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УНІПЛИТ"

Звіт: Ф1, Баланс

За період: Рік, 2021 р.

Звіт доставлено до Центру обробки електронних звітів Держстату України 23.02.2022 у 10:25:53

Реєстраційний номер звіту: 9004626618 (260060030905968S010011410006767122021.XML)

Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.

Кваліфіковані електронні підписи перевірено.

Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення

помилку при здійсненні обробки даних звіту в органах

Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Центр обробки електронних звітів Держстату України

Директор ТОВ «Університет»

Анатолій КОЛОМІЄЦЬ

Головний бухгалтер 30905988

Олександр АЛЕКСЕЄНКО

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	1 378	301
Усього за розділом II	1195	218 305	242 917
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	346 214	412 963

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	46 014	46 014
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	94 358	94 313
Додатковий капітал	1410	-	-
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	2	2
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	116 481	159 174
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	256 855	299 503
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	10 112
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань		-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	-	10 112
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	42 391	52 725
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	2 953	3 556
товари, роботи, послуги	1615	26 463	23 086
розрахунками з бюджетом	1620	1 768	3 182
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	716
розрахунками зі страхування	1625	1 308	1 892
розрахунками з оплати праці	1630	5 836	8 338
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 325	2 265
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	1 259	548
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	5 121	6 208
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	933	1 548
Усього за розділом III	1695	89 359	103 348
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
У чиста вартість активів державного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	346 214	412 963

Керівник

Головний бухгалтер

Коломієць Анатолій Анатолійович

Алексесенко Олександр Олександрович

1. Кодифікатор за адміністративно-територіальних одиниць та територіальних громад

2. Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство **ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ**
"УНІПЛІТ"

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

КОДИ		
2022	01	01

ДОКУМЕНТ ПРИЙНЯТО

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
 за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	528 862	369 014
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(379 372)	(255 612)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	149 490	113 402
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	39 458	21 863
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(60 651)	(43 396)
Витрати на збут	2150	(29 430)	(25 931)
Інші операційні витрати	2180	(50 462)	(27 425)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	48 405	38 513
збиток	2195	(-)	(-)
Дохід від участі в капіталі	2200	8 629	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	1 080	1 029
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(6 835)	(7 957)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(347)
Інші витрати	2270	(1 206)	(2 138)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	50 073	29 100
збиток	2295	(-)	(-)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(7 425)	(1 833)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	42 648	27 267
збиток	2355	(-)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	42 648	27 267

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	264 362	176 373
Витрати на оплату праці	2505	102 122	70 074
Відрахування на соціальні заходи	2510	18 613	12 599
Амортизація	2515	14 762	13 104
Інші операційні витрати	2520	120 056	80 214
Разом	2550	519 915	352 364

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
Головний бухгалтер

Анатолій Колосієв
Анатолій Колосієв
Е.П. Колосієв
Олександр Колосієв
Олександр Колосієв

Колосієв Анатолій Анатолійович

Алексеев Олександр Олександрович

Звіт незалежного аудитора

щодо аудиту річної фінансової звітності

Товариства з обмеженою відповідальністю «Уніплит»

станом на 31 грудня 2021 року

Учасникам та керівництву
ТОВ «Уніплит»

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності товариства з обмеженою відповідальністю «Уніплит» (далі - *Товариство*), що складається із *балансу станом на 31 грудня 2021 року звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів, звіту про власний капітал та приміток до фінансової звітності* за рік, що закінчився зазначеною датою.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан ТОВ «Уніплит» на 31 грудня 2021 року та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО) та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999р. № 996-XIV.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Не змінюючи нашої думки щодо фінансової звітності, звертаємо увагу на те, що Товариство здійснює свою діяльність в умовах фінансово-економічної кризи, через запровадження 24.02.2022р. в Україні військового стану. В результаті нестабільної ситуації в Україні діяльність Товариства супроводжується ризиками. Вплив економічної кризи та військових дій, які тривають в Україні, а також їхнє остаточне врегулювання неможливо передбачити з достатньою вірогідністю і вони можуть негативно вплинути на економіку України та операційну діяльність Товариства. Введення військового стану в Україні через агресію Російської Федерації зумовили виникнення додаткових ризиків діяльності суб'єктів господарювання. Управлінський персонал ТОВ «Уніплит» не ідентифікував суттєві невизначеності, які могли б поставити під значний сумнів здатність Товариства

безперервно продовжувати діяльність та використовував припущення про безперервність функціонування Товариства, як основи для обліку під час підготовки фінансової звітності. Передбачити масштаби впливу ризиків на майбутню діяльність Товариства на даний момент з достатньою достовірністю неможливо. Тому фінансова звітність не містить коригувань, які могли би бути результатом таких ризиків.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається із звіту про управління, але не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації. У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися зі звітом про управління та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між звітом про управління та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інформація має вигляд такої, що містить суттєве викривлення. Аудитор не виявив фактів суттєвої невідповідності та викривлень звіту про управління, які б необхідно було включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до НПСБО та Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Товариство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Товариства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Підприємства продовжити свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити підприємство припинити свою діяльність на безперервній основі.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг і час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які значні недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Основні відомості про суб'єкта аудиторської діяльності

Повне найменування суб'єкта аудиторської діяльності, що провів аудит	Товариство з обмеженою відповідальністю «Аудиторська компанія «Вектор аудиту»
Ідентифікаційний код	36117466
Номер включення до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який ведеться Аудиторською палатою України	Номер реєстрації в Реєстрі 4229
Місцезнаходження	Україна, 76018, м.Івано-Франківськ, вул.Чорновола, 7

Ключовий партнер завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, /номер реєстрації в Реєстрі аудиторів Аудиторської палати України 102176/

Адреса:
76018 м. Івано-Франківськ, вул. Чорновола, 7

Дата складання звіту незалежного аудитора: 01 жовтня 2022 року

Мирослава РИБЧАК

